የመመረቂያ መፅሔት ፎቶግራፎች ግርጌ

ፅሑፎች፣ የይዘት ትንተና

(ከ1996 - 2001)

በ

ረድኤት እሸቴ

የአርት ባችለር ዲግሪ ለማግኘት ከሚያስፈልጉ ነጥቦች ከፊሉን ለማሟላት የቀረበ ጥናት

የኢትዮጵያ ቋንቋዎችና ስነ-ጽሁፍ ክፍለ ትምህርት የቋንቋ ጥናት ተቋም

አዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ

ሰኔ/2002 ዓ.ም

የመመረቂያ መፅሔት ፎቶግራፎች ግርጌ ፅሑፎች፣ የይዘት ትንተና

(ከ1996 - 2001)

በ

ረድኤት እሸቴ

¾›`ƒe v‹K` ÉÓ] KTÓ–ƒ ŸT›Áe‹K‹ ’Øx‹ ŸòK‹” KT T¥Lƒ ¾k[u Ø“ƒ

›T"] አቶ ብርሃኑ ገ/ማርያም

የኢትዮጵያ ቋንቋዎችና ስነ-ጽሁፍ ክፍለ ትምህርት የቋንቋ ጥናት ተቋም

አዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ

c’/2002 ¯.U

UeÒ“

ŸG‹K‹ uLÃ አስቀድሜ በብርሃን መንገዱ እየመራ የህይወት ስንቁን ለሚሰንቅልኝ ቸ\ መድኃኒያለም ስላደረገልኝ ሁሉ ክብር ምስጋና ለእርሱ ይሁን እላለሁ::

የጊዜን ውድነት በተረዳሁበት የዩኒቨርስቲ ቆይታዬ አማካሪዬ አቶ ብርሃኑ ገብረ ማርያም ግልፅና ገንቢ እርማት በጊዜው በመስጠት ይህ ጥናት አቅጣጫውን እንዲይዝ ስላደረጉልኝ ! እንዲሁም ቅንነትን፣ ብርታትንና በተለይ ጥነቁቅነትን (ከፊደል አመራረጥ ጀምሮ በትኩረት እንዳይ ስለረዱኝ ከልቤ አመሰግናለሁ::

u}cቦቼ በውስጤ የፍቅራችሁን ህንፃ ገንብታችሁ እዚህ አድርሳችሁ—M“ Ÿõ ÁK ምስጋናዬን አቀርብላችኋለሁ:: እስኬ አጋርነትህን በዚህ ስራ አሳይተህ—ልና ምን እላለሁ? «ብቻ መጪውን ጊዜያችንን እግዚአብሔር....» ባገና–” ›Ò×T› ŸÔ’ uSJ”“ SîH„‰‹G‹” Lªd‹G‹˜ G‹K‹ ¾UeÒ“ ›UHÂ ÃÉ[d‹G‹::

ÃI”” êG‹õ uS}¾w S‹K‹ Ñ›²i” c¨‹}i ƒww` LÅ[ÓiM˜ ¨/]ƒ ²‹]Ái¨`p ሙሉጌታ ምስጋናዬን አቀርባለሁ::

ምዕራፍ አንድ

መግቢያ

1.1. የጥናቱ አነሳሽ ምክንያት

በአጋጣሚም ሆነ ባለኝ የማህበራዊ ግንኙነት ሳቢያ በተለያዩ ጊዜያት ከተመራቂ ተማሪዎች ጋር የደስታቸው ተካፋይ በመሆን ብዙ ጊዜያትን አሳልፌያለሁ፡፡ አብዛኛውን ጊዜ የመመረቂያ መጽሔቶቻቸውን በግሌ፣ ከተመራቂዎቹ እንዲሁም በዝግጅቱ ላይ ከተገኙ ሰዎች ጋር በመሆን መጽሔቶቹን የመመልከት እና በፎቶግራፎቹ ስር የተፃፉትን ጽሁፎች (captions) የማንበብ ልምድ ነበረኝ፡፡ መጽሔቶቹን በማገላብጥበት ወቅት በይበልጥ ትኩረቴን የሚስቡት በፎቶግራፎቹ ግርጌ የሰፈሩት ፅሁፎች አንዳች ስሜትንም በውስጤ ያጭሩብኝ ነበር፡፡ በተለይ የስነ-ፅሁፍ ተማሪ ከሆንኩኝ በኋላ ፅሁፎቹን ከምማረው ትምህርት ጋር በማዛመድ ማጤን ጀመርኩ፡፡ ይህም በእነዚህ ፅሁፎች ላይ ጥናት እንዳደርግ አነሳስቶኛል፡፡

በተጨማሪም ለዚህ ጥናት ያነሳሳኝ የመመረቂያ መጽሔቶች የፎቶግራፍ ግርጌ ፅሁፎች እንደ መቃብር ላይ ጽሁፎች፣ የግድግዳ ላይ ጽሁፎች ወ.ዘ.ተ በስፋት ተሰብስበው በጥናት ተደግፈው በሚፈለገው መጠን አለመገኘታቸው ነው፡፡

1.2 የጥናቱ ዓላማ

የዚህ ጥናት አብይ ዓላማ በሦስት ተቋማት ላይ የምረቃ መፅሔቶች ፎቶግራፍ ግርጌ የሚፃፉ ፅሁፎችን ይዘት መተንተን ሲሆን፤ ንዑሳን አላማዎቹ የሚከተሉት ናቸው፡፡

1. ጽሑፎቹን ከመመረቂያ መጽሔቶች መሰብሰብና መመዝገብ፣
2. ጽሑፎቹ በሚፈነጥቋቸው መልዕክቶች ከፋፍሎ ማሳየት፣
3. ፅሑፎቹ በየትኛው ማህበራዊ ጉዳይ ላይ እንደሚያጠነጥኑ መለየት፣
4. የጽሑፎቹን ይዘት ተንትኖ ማሳየት፡፡

1.3 የጥናቱ ጠቀሜታ

የዚህ አይነት ጽሁፎቹ (captions) በየዘመኑ በተገቢው ሁኔታ ካልተሰበሰቡ ጠቃሚ መረጃዎችን ይዘው ሊባክኑ ይችላሉ፡፡ በመሆኑም የዚህ ጥናት ዋና ጠቀሜታ በቴክናሎጂ ሳቢያ በሚመጡ ለውጦች ምክንያት እነዚህ ጽሑፎች ለትውልድ ሣይተላለፉ እንዳይቀሩ ሰብስቦ ዛሬ ባሉበት መንገድ ለተተኪው ትውልድ ቀርሶ ማቆየት ተገቢ መሆኑ ነው፡፡ በተጨማሪ፤

- ❖ ከመረጃው ይዘት ትንተና ማህበረሰቡ በቋንቋው አማካኝነት የሚያስተላልፈውን መልዕክትን ለመረዳት ስለሚያግዝ፣
- ❖ በብዛት የተፃፉት አጫጭር ፅሑፎች ከየትኛው ፈርጅ እንደሚመደቡ ለመለየት ስለሚያስችል፣
- ❖ በተመሣሣይ ርዕስ ላይ ጥናት ለሚያደርጉ ሰዎች አቅጣጫ ጠቋሚ ፍንጭ ሆኖ ሊያገለግል ስለሚችል ጠቀሜታ እንደሚኖረው ተገምቷል፡፡

1.4 የጥናቱ ወሰን

ይህ ጥናት ከ1996-2001 ዓ.ም በታተሙ የመመረቂያ መጽሔቶች ላይ የሚገኝ የፎቶግራፍ ግርጌ መግለጫዎችን ይፈትሻል፡፡ በዘመኑ የነበሩት መጽሔቶች ብዙ ቢሆኑም ጥናቱ ትኩረት ያደረገው ከሶስት ተቋማት በቋንቋዎች ትምህርት ጥናት በተመረቁ ተማሪዎች መጽሔቶች ላይ ብቻ ነው፡፡እነዚህ ሶስት ተቋማትም አዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ፣ ኮተቤ የመምህራን ትምህርት ኮሌጅ እና ቅድስት ማሪያም ዩኒቨርስቲ ኮሌጅ ናቸው፡፡

ከዚህም ሌላ ርዕሱ እንደሚያመለክተው አንደኛ ጥናቱ በፅሑፎቹ ይዘት ትንተና ላይ ብቻ ያተኮረ ሲሆን የፅሑፎቹን ቅርፅ አያካትትም፡፡ በሁለተኛ ደረጃ ለይዘት ትንተናው አመቺነት የጥናቱ ትኩረት ከሰስቱም ተቋማት በአማርኛ ቋንቋ የተፃፉትን ፅሁፎች ብቻ ያጤናል፡፡

1.5 የአጠናኑ ዘዴ

ይህ ጥናት በመመረቂያ መጽሔቶች ፎቶግራፍ ግርጌ የሰፈሩ ፅሁፎችን ይዘት ለመተንተን ያለመ ነው፡፡ ይህን ለማድረግ ደግሞ የመረጃ ትንተና እና አይነታዊ የአጠናን ዘዴ እጠቀማለሁ፡፡ ምክንያቱም የጥናቱ ዋነኛ የመረጃ ምንጭ ፅሑፎች በመሆናቸው ነው፡፡

1.5.1 የመረጃ ምንጭ

የዚህ ጥናት የመረጃ ምንጭ የሁለተኛ ደረጃ (secondary data sources) ነው:: ይህም የመረጃ ምንጭ ከ1996-2001ዓ.ም በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት ክፍል የተመራቁ የሦስት ተቋማት ተማሪዎች መመረቂያ በመፅሔቶች ያሰፈሯቸውን የፎቶ ግራፍ ግርጌ ፅሑፎች (captions) ይሆናል፡፡

1.5.2 የመረጃ አሰባሰብ ዘዴ

የጥናቱን መረጃዎች ለማግኘት መጽሔቶቹን ማሰባሰብና ማስገባት የመጀመሪያው ተግባሬ ነበር፡፡ከዚያም ጽሑፎቹ በጥንቃቄ በማንበብ መልእክቶቻቸውን መለየት ከዚያም እንደየ ይዘታቸው ተቀራራቢነት በየምድባቸው ፈርጄ አደራጅቻቸዋለሁ፡፡

1.5.3 የመረጃ አተናተን

ፅሑፎቹ (Captions) ከተሰበሰቡ በኋላ የይዘት ትንተናቸው በሚከተሉት ዘርፎች ስር በመፈረጅ ተከናውኗል፡፡

- የሚተነተነውን ጉዳይ አጫጭር ማብራሪያ መስጠት ፤
- የሚተነተነውን ጉዳይ ላይ ከይዘቱ ጋር አዛምዶ ማመልከት
- የሚተነተነው ጉዳይን አቅጣጫና ጥልቀት መለየት እና
- በይዘታቸው ለየት ያሉትን “ሌሎች” በሚል ፈርጅ ሥር በማስቀመጥ፣

1.6 በጥናቱ ወቅት ያጋጠመ ችግርና መፍትሔ

1.6.1 ያጋጠመ ችግር

ይህንን ጥናታዊ ፅሁፍ በማዘጋጅት ወቅት የተለያዩ ችግሮች ገጥመውኛል፡፡ በእርግጥ በማንኛውም ስራ ላይ የተሰማራ ሰው ችግሮች ይገጥሙታል ልዩነቱ የችግሩ ጥንካሬና ቅለት እንዲሁም ችግሩን ለመቋቋም የሚያደርገው ጥረት ላይ ነው፡፡ ለዚህ ጥናታዊ ጽሁፍ ያጋጠመው ዋነኛ ችግር፡-

መረጃዎችን ለመሰብሰብ በየተቋማቱ በሔድኩበት ወቅት፡-

- አንደኛው ተቋም እድሳት ላይ በመሆንና ቦታ በመቀየሩ በጊዜ መረጃን አለማግኘት፣
- በሌላው ተቋም ውስጥ ምንም የመመረቂያ መጽሔት በትምህርት ክፍሉ አለመኖርና መረጃዎችን ለማግኘት ረጅም ጊዜ መውሰዱ፣
- በተወሰነው የመመረቂያ መፅሄቶች ፎቶግራፍ ግርጌ ምንም አይነት ፅሁፍ አለመኖር፡፡

1.6.2 ለችግሩ የተወሰደ መፍትሄ

ችግሮቹ ጊዜን የሚጠይቁ ስለሆኑ ጊዜን ላለማባከን በተለያዩ አጋጣሚ ከማውቃቸው ሰዎች የመመረቂያ መጽሔቶቹን ፈልጌ በማግኘት ጥናቱ ተካሂዷል፡፡

ፅሁፍ በተገኘባቸው የመመረቂያ መፅሄቶች ላይ ብቻ ጥናቱን ለማካሄድ ችያለሁ፡፡

ምዕራፍ ሁለት

ክለሳ ድርሳን

2.1 ንድፈ ሀሳባዊ ጉዳዮች

አጫጭር ፅሁፎችን (Caption) በተለያዩ ስራዎች ውስጥ ገብተው እናገኛቸዋለን፡፡ ይህንንም የሚያደረግጉት የስራዎቹን መልዕክት በአጭሩ በፅሁፍ ለመግለፅ ነው፡፡ የኔ ርዕስ ጋር (የፎቶ ግራፍ ግርጌ ፅሑፎች) የሚዛመዱ ወይም ተያያዥነት ያላቸው እና በጥናት ተደግፈው የቀረቡ አጫጭርና መልዕክት አዘል ፅሑፎችን ለማየት ሞክሬአለሁ፡፡ እንደነዚህ አይነት አጫጭር ፅሑፎች (Caption) የተለያዩ አይነቶች ሲሆኑ መገኛቸውም (መከሰቻቸውም) የተለያየ ነው፡፡

2.1.1 አጫጭር ፅሑፎች (Caption)

አጫጭር ፅሑፎችን (Captions) በተመለከተ ኢንካርታ ዲክሽነሪ የሚከተለውን ትርጉም ይሰጠዋል፡፡ አጫጭር ፅሑፎች(Captions) የምስል ወይም የፎቶ ግራፍ መግለጫ ፅሑፎች በማለት ያስቀምጠዋል፡፡ ከዚህ ትርጉም ስንነሳ አጫጭር የፅሑፎቹ መልዕክቶች በአንድ ምስል ወይም ፎቶግራፍ ግርጌ ምንነት በአጫጭር የፅሑፉ መልዕክቶች ታጅቦ ወይም ተካተው የሚቀርቡ መሆናቸውን ይገልፃል፡፡

በእነዚህ አጫጭር ፅሁፎች ታጅበው የሚቀርቡ ምስሎችን ወይም ፎቶግራፎችን በአቀራረባቸው ምክንያት በተለያዩ ስራዎች ውስጥ ተጠቅሰው እናገኛቸዋለን፡፡ ከእነዚህም ስራዎች ውስጥ የግድግዳ ላይ ፅሑፎች (graffiti) አስቂኝ ስዕሎች (cartoons) እና የቀልድ ስዕሎች (comics) ጥቂቶቹ ናቸው፡፡

2.1.2 አስቂኝ ስዕሎች (cartoons)

ካርቱዎች (cartoons) በሰዕል ኪነጥበባዊ ዘርፍ ውስጥ በወረቀት ላይ የሚሳሉ ሲሆን ይህ የሚደረገው ለቅድመ ምስል፣ ቅብ፣ ስጋጃ ስራ እና ህብረ ቀለማዊ ምስሎችን በዕውን ከመሳላቸው በፊት የሚዘጋጅ ነው፡፡ ከ1840ዎቹ ጀምሮ ይህ ቃል ከዚህ በተጨማሪ አዝናኝ ወይም አስቂኝ፣ የማሾፍ (የማፌዝ) አመለካከቶች ማስተላለፊያ ምስል በመሆን በማገልገል ላይ ይገኛል፡፡ በተለይ ደግሞ በመፅሔት ወይም በጋዜጣ ላይ አጫጭር ፅሑፎችን በማካተትም ሆነ ሳያካትቱ የሚወጡ ናቸው፡፡ ይህን በተመለከተ Microsoft Encarta premium (2009) የሚከተለውን አስፍሯል

> *"Cartoon.....Ratherthan the drawing, the text cast within the cartoon as speech or set as a caption-may be the bearer of the joke or the witticism"*

ከዚህ ሀሳብ የካርቶን ምስሎች ከምስሉ ይልቅ ከምስል ጋር የሚቀርቡ አጫጭር ፅሑፎች በአመዛኙ አዝናኝ እና ቀልድ አዘል እንደሆኑ እንገነዘባለን፡

እነዚህ አስቂኝ ምስሎች እንደየ አላማቸው በተለያዩ የካርቱን ምስሎች ወይም ዘርፎች ይመደባሉ፡፡ በአብዛኛው በአምስት የሚከፈሉ ሲሆን እነሱም ርዕሰ አንቀፃዊ አስቂኝ ምስሎች (editorial cartoons) አፍ ማስያዣ አስቂኝ ምስሎች(gag cartoons) አብራሪ አስቂኝ ምስሎች (illustrative cartons) ቀልድ አዘል የቁም መስመር ምስሎች (comic strips cartoons) እና ምስል ከሳች እና ተንቀሳቃሽ ምስሎች (animated cartoons) በመባል ይታወቃሉ፡፡ ከእነዚህም የአስቂኝ ምስሎች ውስጥ እኔ ከመረጥኩት ርዕስ ጋር የሚቀራረበውን አፍ ማስያዣ (gag cartoons) ምንነት መመልከት ለጥናቱ ጠቃሚ በመሆኑ ይህንን በአጭሩ ለማየት እሞክራለሁ፡፡

<u>አፍ የማስያዣ አስቂኝ ምስሎች (gag cartoons)</u>

አፍ የማስያዣ አስቂኝ ምስሎች አብዛኛውን ጊዜ አጫጭር ፅሑፎችን (captions) ምስሉ ከተሳለበት ክልል ውጪ የሚሰፍሩ ፅሑፎች የሚይዝ ነው፡፡ በተለይ የዚህ አይነት አስቂኝ ምስሎች አንድ ጊዜ ብቻ ብቅ የሚሉ ናቸው፤ ተከታታይነት የላቸውም፡፡ በአብዛኛው የዚህ

አስቂኝ ምስሎች አይነት ከግለሰብ ይልቅ በቡድኖች ወይም በብዙ ሰዎች ላይ የሚቀልዱ ናቸው፡፡ የሚዘወተሩትም በጋዜጣ እና በመፅሔቶች ላይ ነው፡፡

2.1.3 የቀልድ ምስሎች (Comics)

የቀልድ ምስሎች (Comics) ታሪክ ነጋሪ ተከታታይነት ያላቸው ምልክቶችን በቅደም ተከተል የሚያቀርቡ ናቸው፡፡ አብዛኞቹ የዚህ አይነት ምስሎች አጫጭር ፅሑፎችን (text) የያዙ ሲሆኑ እነዚህ ፅሑፎች በምልልስ መልክ ወይም በአጫጭር መልዕክቶች (captions) ይቀርባሉ፡፡ የቀልድ ምስሎች ትኩረት የሚያደርጉት በማሳቅና በማዝናናት ላይ ሲሆን በተጨማሪም ፖለቲካን፣ የሰዎችን ፍላጎት፣ ልብ ሰቀላ፣ ከአስቸጋሪ ሁኔታዎች ጋር የመጋፈጥን ወይም በድንገት የመፈተንን፣ ተከታታይ የግንኙነት ችግር መፍትሔዎችን ያቀርባሉ፡፡

በአብዛኛው የቀልድ ምስሎች(Comics) ከአስቂኝ ምስሎች ጋር አንድ አይነት የሆነ ባህሪያትን ይጋራሉ፡፡

2.1.4 የግድግዳ ላይ ፅሑፎች (graffiti)

የግድግዳ ላይ ፅሑፎችን በማጥናት በተወሰነ መልኩ የአንድ ማህበረሰብ እውቀት፣ ባህሪ፣ ልማድ፣ አመለካከት እና ማህበራዊ ሂደትን ለማወቅ እጅግ ጠቃሚ መሳሪያ ሆኖ ሊያገለግል ይችላል፡፡ የግድግዳ ላይ ፅሑፎች (graffiti) በአንድ ማህበረሰብ ውስጥ በግልፅ በአደባባይ የማይነገሩ መረጃዎችን ልናገኝባቸውም እንችላለን፡፡

የግድግዳ ላይ ፅሑፎችን(graffiti) በተመከተ Abel & Buckley (1977) የሚከተለውን ብለዋል፡፡

> *Graffiti…. These scrabbling have been said to provide a unique insight into society, because messages written through graffiti are often made without the social constraints that might otherwise limit free expression of political or controversial thoughts,*

ከላይ እንደምንመለከተው የግድግዳ ላይ ፅሑፎች አንድን ማህበረሰብ በተመለከተ የጠለቀ ግንዛቤ እንዲኖረን የሚያስችለን መሳሪያ ነው ለማለት ያስደፍራል፡፡ ምክንያቱም በግድግዳ ላይ የሚፃፉ ፅሑፎች ከማህበራዊ ተፅዕኖማለትም ማንም ይህን ፃፍ ይሄን አትፃፍ ሳይለው ጸሀፊው ራሱ የተሰማውን ስሜት በነፃነት ያለምንም ገደብ አመለካከት በግልፅ የሚሰፍርበት የፅሑፍ አይነት በመሆኑ ነው፡፡

የግድግዳ ላይ ፅሑፎችን የይዘት አንፃር በተለያየ አይነት መልኩ ሊቀርቡ ይችላሉ፡፡ እነርሱም፡-

1. ባህሪ ቀራጭ (existential)

2. ምልክት ቀራጭ (Tagging)

3. በክፍል በክፍል የሚቀርቡ (piecing)

4. ፖለቲካዊ (political)

5. ቡድናዊ (gang)

ከእነዚህ የግድግዳ ላይ ፅሑፎች ከእኔ ፅሑፍ ጋር ተያያዥነት ያለውን የባህሪ ቀራጭ (existential) የግድግዳ ላይ ፅሑፍ በተከፋፈሉበት ይዘት ላይ የተሰጠውን ትንተና ለማየት እሞክራለሁ፡፡

ባህሪ ቀራጭ ((existential) የግድዳ ላይ ፅሑፍ ተዘውትሮ የሚከወን የግድግዳ ላይ ፅሑፍ አይነት ሲሆን ከፖለቲካዊ የግድግዳ ፅሑፍ ጋር የሚያመሳስላቸው በገሀድ ወይም በግልፅ በመፃፋቸው ነው፡፡ እነደዚህ አይነት ፅሑፎች ግለሰባዊ በመሆናቸው ገላጭ የግድግዳ ላይ የፅሑፍ አይነት በመባልም ይታወቃሉ፡፡ በሚይዙት ጭብጥ የተነሳ የዚህ አይነት የግድግዳ ላይ ፅሑፎች በተለያዩ ንዑሳን ክፍሎች ይከፋፈላሉ፡፡

እነሱም፡-

1. Sexual	3. Love	5. Philosophical	7. non-sexual
2. Racial	4. Religious	6. Humorous	8. Self

በአብዛኛው የሚዘወተሩት ብሔርን የሚገልፁና ፆታዊ ግንኙነት የሚያሳዩ የግድግዳ ላይ ፅሑፎች ናቸው፡፡

2.2 ይዘት

2.2.1 የይዘት ምንነት

የተለያዩ ፀሐፊያንና አጥኚዎች ስለይዘት ምንነት የተለያዩ ብያኔዎችን ሰጥተዋል፡፡ከነዚህም መካከል ፋሲል ፍንታ በዲማፅ ስራው ላይ 'ኢንሳይክሎፒዲያ ብሪታኒካን' ጠቅሶ እንዲህ ይላል፡፡

> *… ይዘት ከአንዱ በተከለለ ስፍራ ፣ ቦታ ወይም መያዣ ውስጥ የሚገኝ ነገር ነው፡፡ ስለዚህ አንድ ሰው በመፅሀፍ፣ በሰነድ፣ በደብዳቤ፣ በጋዜጣ ወይም በስነ ፅሁፍ ስራ ውስጥ ያሉትን ርዕስ ጉዳዮችን፣ ሀሳቦችን፣ ዐ/ነገሮችን ወይም እውነታዎችን እንደይዘት ሊወሰድ ይችላል፡፡ ይህ ቃል በአጠቃላይ ከርዕሰ ጉዳይ ወይም ከፍሬ ነገር (ከመሠረተ ሀሳብ) ጋር የሚገናኝ ነው ይላል (ሀሪሸው፡፡)*

ከላይ ካለው ፅሁፍ ለመረዳት የምንችለው በፅሁፍ ረገድ ይዘት አንድ ስራ በውስጡ የፅሁፎችን አይነት ከጥሬ ዘገባ እስከ ትርጉም የሚያቅፍ ከቅርፅ ጋር በጥምረት የሚቀርብ መሆኑን ነው፡፡ ነገር ግን በዚህ ጥናት የፅሁፎቹን የይዘት ትንተና የሚጤነው ከቅርጽ በተናጥል ነው፡፡

ይዘታዊ ትንተናን ፋሲል ፈንታ በዲ.ማ.ፅ ኢንሳይክሎፒዲያ ብሪታኒካን ጠቅሶ ሲገልፅ

> *ይዘታዊ ትንተና በማንኛውም ጥናት በአንድ ፅሁፍ(text) ውሰጥ በተወሰኑ መረጃዎችን ላይ ተመስርቶ ከውስጡ የተወሰኑ ባህሪያትን በመለየት ስርዓታዊ ያልተዛባ መደምደሚያ ላይ የመድርሻ ዘዴ ነው፡፡ (Philip J.stne and ashers)p[s]*

ከላይ ያለውን የይዘት ትንተና ምንነት ስናይ ፅሑፍን በጥልቀት ስናነብ ይህ ነው ይዘቱ ማለት ተገቢ እንደሆነ ነው፡፡ ከዚህም አልፎ የፅሁፉን ይዘት ልንለውጥና የፀሐፊውን አመለካከት በተዛባ መልኩ ልንረዳ እንችላለን፡፡ ይህንንም በማስመልከት ስለአጠቃላይ ይዘት

ትንተና ምንነት የስነ አእምሮ መዝገበ ቃላትን ጠቅሰው ደረጀ ገብሬ የሚከተውን አስፍረዋል፡፡

> የይዘት ትንተና የተለያዩ ጭብጦችን የያዙ ሰነዶች መልክቶችን ሐሳቦችን፣ ስሜቶችን እና አስተያየቶችን የሚተነትኑባቸው የተለያዩ ዘዴዎች የሚያቅፍ ነው፡፡ እንዲህ ያለትንተና በአብዛኛው የተወሰኑ ቃላት፣ ሀረጋት ግብ መቺ የሀሳብ መግለጫዎች የመሳሰሉት በሰነዱ ውስጥ ስንት ጊዜ እየተደጋገሙ እንደመጡ ለማወቅ የሚያስችል ላቅ ያሉ ስሌታዊ ዘዴዎችን ሁሉ ይይዛሉ፡፡ (Inc 1985 - 152)

እንግዲህ በዚህ ሀሳብ መሰረት የይዘት ትንተና በርካታ ርዕሰ ጉዳዮችን በመተንተን ምንነታቸውን፣ አገልግሎታቸውን፣ ጥቅምና ጉዳታቸውን ለማወቅ የሚረዳ የምርምር ስልት ነው፡፡ ከብዙ ርዕሰ ጉዳዮች አንዱ ደግሞ የፎቶግራፍ ግርጌ ፅሁፎች ናቸው፡፡

በአጠቃላይ የፎቶግራፍ ግርጌ ጽሑፎችንም ሆነ የሌሎች ፅሁፎች፣ ይዘትን ስንመረምር ከሀረግ አጠቃቀም፣ ከአረፍተ ነገር አሰካክ አልፈን ፍሬ ነገሩን በደንብ መረዳትና መመርመር ይገባል፡፡ የቃላትን ፍቺ፣ የዘይቤዎችን ትርጓሜ በደንብ መረዳትና መመርመር ይገባል፡፡ የቃላትን ፍቺ፣ የዘይቤዎችን ትርጓሜ በደንብ መለየትም ይኖርብናል፡፡

የፅሁፉን ይዘት ካየን በኋላ ትኩረቱ ምን ላይ ነው? እንዴት? የሚሉትን ጥያቄዎች መመለስ ይገባናል፡፡ ለዚህ ደገሞ ተገቢውን የትንተና ስልት መጠቀም ይገባናል፡፡ ስለይዘት ትንተና ስለትም ደረጀ ገብሬ በኮተቤ መምህራን ትምህርት ኮሌጅ በዲኘሎማ መርሃ ግብር የሚሰጡ አብይ የአማርኛ ኮርሶች ይዘት ትንተናና ግምገማ (1986) በሚለው ጥናታዊ ፅሁፍ ውስጥ ይዘትን ለመተንተን የሚረዱ አምስት ስልቶችን ያስቀምጣል፡፡

ሀ. የሚተነተነው ጉዳይ መግለጫ

የይዘት ትንተና ምርምር ስልት የመጀመሪያው ተግባር የሚተነተነውን ጉዳይ መግለፅ ነው፡፡ ተመራማሪው ከሚመረምርበት ርዕሰ ጉዳይ ውስጥ ምን ምን ዝርዝር ነጥቦች እንዳሉና ከነሱ ውስጥ በዋናነት የሚያተኩርባቸው የትኞቹ እንደሆኑ በቅድሚያ መግለፅና መወሰን ያስፈልገዋል፡፡ (ክሪፔንደርና 1984:26)

ለ. ድግግሞሽ

በሚተነተነው ርዕሰ ጉዳይ ውስጥ ያሉ ዝርዝር ባህሪያት ለምን ያህል ጊዜ ተደጋግመው እንደሚገኙ መጠናቸውን ማመልከት ያስፈልጋል፡፡

ሐ. አቅጣጫና ጥልቀት

በይዘት ትንተና ምርምር ስልት የሚተነተን አንድ ርዕሰ ጉዳይ የምርምሩ አቅጣጫና ጥልቀት፣ (ስፋትና ጥበት) ሊጠቀም ይገባል፡፡

መ. ያልታሰበ ሁኔታ (contingency) ሊያጋጥም መቻሉን መረዳት

እንደ ሌሎች የጥናትና ምርምር ስልቶች ሁሉ በይዘት ትንተና ስልት የሚከናወን ምርምር ቀደም ሲል ያልታሰቡና ያልተጠበቁ አደናቃፊ ሁኔታዎች(የመረጃ እጦት፣ የጊዜ ጥበት፣ ተገቢ የሆነ ንድፈ ሀሳባዊ ዳራ ማጣት እና የመሳሰሉት) ሊኖሩ ስለሚችሉ በዚህ ረገድ ትኩረትና ጥንቃቄ ማድረግ ያስፈልጋል፡፡

ሠ. ናሙና (Sampling)

በይዘት ትንተና ስልት ውስጥ ዋናው ችግር የናሙና አመሠራረት ጉዳይ ነው፡፡ በትንተናው ውስጥ የሚታቀፈው አካል ጠቅላላ ርዕሰ ጉዳዩን ሊያካትት እንዲችል በሚያደርግ መልኩ መመረጥ አለበት፡፡ ናሙናን በመምረጥ ረገድ ተመራማሪው ከአቅሙ በላይ የሆነ ምርጫ ማድረግ አይኖርበትም፡፡

በአጠቃላይ ከላይ ለማየት እንደሞከርነው ይዘት ትንተና በተመረጠ የምርምር ርዕሰ ነገር ባህርይ መሠረትና የምርምር አላማ ላይ ተመስርቶ የማመሳከሪያ ንድፈ ሀሳቦችን በመመርኮዝ አንዳች እውነታ የሚፈለግበት የምርምር ስልት ነው፡፡ የአንድን ፅሁፍ ይዘት ስንተነትን ጥልቅ የሆነ ሀሳብ ማስቀመጥ አይገባንም፡፡ እያንዳንዷን ነገር እንዴት? ለምን? እያልን በመጠየቅ መፈተሽና መመርመር እንደሚገባን ለዚህም ደግሞ ተገቢውን የአተናተን ስልት መከተል ተገቢ ነው፡፡

2.2.2 የይዘት ትንተና አገልግሎት

ከላይ የይዘት ትንተናን ምንነት ስንገልፅ የተለያዩ ርዕሰ ጉዳዮችን ለመመርመር እንደሚያገለግል ጠቁመናል፡፡ የተለያዩ ርዕሰ ጉዳዮች መመርመሪያና መተንተኛ ያገለግላል ስንልም በፅሁፎች የሚገኙትን መርምሮ ከመረዳት ሌላ በይዘት ዙሪያ የተጠና ጥናት ካለ የጥናቱን ትክክለኛነት ለማረጋገጥ እንደ አንድ የማመሳከሪያ ስልት ያገለግላል፡፡

2.3. የቀድምት ጥናቶች ቅኝት

በሀገራችን በተለያዩ የፅሁፍ ዘርፎች ብዙ ጥናቶች ተካሂደዋል፡፡ ይሁን እንጂ በመመረቂያ መጽሔቶች ፎቶግራፍ ግርጌ ፅሁፍ ላይ የተደረገ ጥናት እስከአሁን አላጋጠመኝም፡፡ በተመሳሳይ ዘርፎች ማለትም የግርግዳ ላይ ጽሁፎች፣ የመቃብር ላይ ጽሁፎች፣ እና ከማረሚያ ቤቶቸ የተሰበሰቡ ስነ-ቃሎች የይዘት ትንተናዎች የተደረጉ ጥናቶችን አግቻለሁ፡፡ ከእነሱም የአንዳንዶቹ ይዞታ ከዚህ በታች ተጢኖ ቀርቧል፡፡

ሁሴን እንድሪስ/1992/ ‹‹የግድግዳ ላይ ግጥሞች በባቲ ከተማ የይዘት ትንተና›› በሚል ርዕስ ባቀረበው ጥናት ዋና ዓላማው የግድግዳ ላይ ግጥሞችን ይዘት በመመርመር ግጥሞቹ በምን ላይ አተኩረው እንደተፃፉ ማሳየት ነው፡፡ ሁሴን መረጃዎችን ያገኘው በባቲ ከተማ በገበያ ላይ ለሽያጭ በቀረቡና በየቤቱ ግድግዳ ላይ የተለጠፉትን በመሰብሰብ! ቃለ መጠይቅ ለሻጮችና ለገዢዎች በማቅረብ ነው፡፡ በጥናቱ ውስጥ የግደግዳ ላይ ጽሁፎች ወይም ግጥሞች ምንነትና ጽሁፎቹ በስነ-ቃል ዘርፍ ስር ሊጠኑ እንደሚችሉ መረጃዎችን ያጠናቀረ ሲሆን በመደምደሚያውም በባቲ ከተማ ላይ የሚገኙ የግድግዳ ላይ ግጥሞች ይዘትን ስነ-

ምግባርን የሚያነሱና ማህበራዊ ህይወትን የሚያነሱ በማለት በሁለት መልክ ያስቀመጣቸው ሲሆን በስራቸውም የተለያዩ ንዑስ ክፍሎችን በማንሳት በጥናቱ ጠቁማል፡፡

ሒሩት አበራ /1995/ ‹‹የስነ-ቃል ስብስብ በአዲስ አበባ ማረሚያ ቤት የይዘት ትንተና›› ለአርትስ ባችለር ዲግሪ ማሟያ ባደረገችው ጥናት ዋና አላማዋ በአዲስ አበባ ማረሚያ ቤት የሚገኙ ስነ-ቃሎች ስብስብ በማጥናት የታራሚውን ግላዊና ማህበራዊ ህይወት መጠቆም ሲሆን! ጥናቱም የተካሄደው በአዲስ አበባ በሚገኘው ከፍተኛ 21 ቀበሌ 19 በሚገኝ ማረሚያ ቤት (ከርቸሌ) ነው፡፡ ሒሩት ለጥናቷ መረጃዎን ያሰባሰበችባቸው መንገዶች ለታራሚዎቹ ቃለ መጠይቅ በማቅረብና በግድግዳና በወረቀት የተፃፉትን የተለያዩ ፅሁፎች በማሰባሰብ! ከተዛማጅ ጥናቶች ነው፡፡ በጥናቷም ውስጥ ስለ ስነ-ቃል ምንነት በማንሳት መረጃዎን ስነ-ምግባርን የሚየነሱ እና ሌሎች ማህበራዊ ጉዳዮችን የሚያነሱ በማለት በጥናቷ አሳይታለች፡፡

ፋሲካ ዘላለም /1997/ ‹‹የመቃብር ላይ ጽሁፎች በጎንደር ከተማ›› ለአርትስ ባችለር ዲግሪ ማሟያ ባቀረበችው ጽሁፍ የመቃብር ላይ ጽሁፎችን ቅርጽና ይዘት በመተንተን ጽሁፎቹ እንደማንኛውም የስነ-ቃል ዘርፍ የሚሰጡትን ጠቀሜታ ማሳየትና የህብረተሰቡን ባህልና እምነት ማሳየት ዓላማ አድርጋ ጥናቷን ስታቀርብ መረጃዎችንም ከጎንደር ከተማ ዙሪያ ባሉ አብያተ ክርስቲያናት መቃብሮችና ከተዛማች ጽሁፎች ቅኝት አግኝታለች፡፡ ፋሲካ በጥናቷ ከላይ ካየናቸው አጥኚዎች በተለየ መልኩ ከይዘት ባሻገር በጽሁፎቹ ቅርፅ ላይ ተመስርታ ጥናቷን ያቀረበች ሲሆን! ከቅርፅ አንፃር በዝርው እና በግጥም መልክ የቀረቡ! ከይዘት አንፃር ደግሞ መንፈሳዊ ህይወትን፣ ስጋዊ ህይወትን፣ የተገኙበትን ቦታ የሚገልፁ እና አንድ አይነት መልእክት የሚያስተላልፉ በማለት በአራት አጠቃላይ ክፍሎች ይዘታቸውን በመከፋፈል አሳይታለች፡፡

2.3.1 የዚህ ጥናትና የቀደምት ጥናት ተዛምዶ

2.3.1.1 በተመሳሳይነት ረገድ

ከላይ የተጠቀሱት ጥናቶች ከዚህ ጥናት ጋር በእጅጉ የሚያመሳስላቸው

- ያነሱትን ርዕሰ ጉዳይ ከፅሑፍ አንፃር በማየት የይዘት ትንተና ማድረጋቸው፡፡
- ይዘታቸውን ስነ-ምግባራዊ ማህበራዊ ብሎ አበይት ክፍሎች መከፋፈላቸው ከሁሴንና ከሒሩት ጥናት ጋር ሲያመሳስለን ከፋሲካ ጋር መንፈሳዊ ጉዳዮችን ማንሳቷ በከፊል ያቀራርበናል፡፡
- ከተለያዩ ቦታዎች ያገኙትን ፅሑፎች ሰንደው ማቆየት እና ለሌላ ጥናት የመነሻ ሀሳብ እንዲሆን መፈለጋቸው ነው፡፡

2.3.1.2. በልዩነት ረገድ

የተጠቀሱት ተዛማጅ ጥናቶች ከዚህ ጥናት የሚለዩት፡-

- ይህ ጥናት ፅሁፎቹን እንዳለ በይዘት ሲከፋፍል የሒሩት አበራ እና ፋሲካ ዘላለም ጥናቶች ፅሁፎቹን ከስነ-ቃል ፈርጀው የይዘት ትንተና ማካሔዳቸው፤
- ይህ ጥናት በፅሑፎቹ ላይ የይዘት ትንተና ብቻ ሲያደርግ ፋሲካ ዘላለም ግን በፅሑፎቹ ላይ ከይዘት በተጨማሪ የቅርፅ ትንተና ማድረጓ፤
- ይህ ጥናት በመመረቂያ መፅሔትና የፎቶግራፍ ግርጌ ፅሁፎች ግጥሞችን፣ ስንኞችን፣ ሀረጋትን፣ ቃላትን፣ አባባሎችን ወ.ዘ.ተ በይዘት ሲተነተን ሁሴን እድሪስ ግን በግድግዳ ላይ ግጥሞች ብቻ ማተኮሩ፤
- ይህ ጥናት መረጃ ለመሰብሰብ የተወሰኑ አመታት (ከ1996-2001) የመመረቂያ መጽሔቶችን በቦታ ወስኖ ሲጠቀም ከላይ ያሉት ጥናቶ ግን የመረጃ ስብስባቸው በቦታ እንጂ በጊዜ ያልተገደበ መሆኑ በተለይ ፋሲካ ዘላለም በጊዜ መገደብ ስትችል አለመገደቧ በጥናቶቹ መካከል ልዩነት እንዳለ ያመለክተናል፡፡

U°^õ fef

3. ¾SS[mÁ SîN⁈ƒ ¾ö„Ó^ö Ó`Ñ ›Ý ß` êOö‹ ¾Ã²ƒ ƒ”}“

u²=l U°^õ ¨‹eØ Ÿfeƒ }sTƒ u}cucu‹ ¾SS[mÁ SêN⁈ƒ ö„Ó^ö Ó`Ñ የተጻፉ አጫጭር ጽሑፎች እና ጥቅሶች ከይዘታቸው አንፃር ለመተንተን ተሞክሯል:: የስብስቦቹን ይዘት ለመተንተን የተሞከረው በይዘት በመከፋፈልና ከእያንዳንዱም የይዘት ክፍል ናሙና ይሆናሉ ተብለው የታሰቡ ጥቅሶችና ሀሳቦችን ብቻ በመውሰድ ነው::

እነዚህ ስብስቦች በይዘት ረገድ ሃይማኖታዊ፣ ስነ-UÓv^© Tlu^©“ K⁈KA‹ }wK¨‹ u›^ƒ ¡õKA‹ }SÉuªM! በእያንዳንዱ አብይ ክፍል ስር ደግሞ የተለያዩ ንዑሳን ¡õKA‹ k`uªM::

3.1 ሃይማኖታዊ ጉዳዮችን ¾T›Á¨c‹ êOö‹

ለዚህ ጥናት ከተሰበሰቡት አጠቃላይ መረጃዎች ከግማሽ እጅ በላይ የሚሆኑት ሃይማኖታዊ ጉዳዮች የሚያወሱ ናቸው:: ሃይማኖታዊ ስንል ምን ማለት እንደሆነ የሚከተለው ጥቅስ እንዲህ ያመላክታል:: «ሃይማኖት፣ ዓለምን የፈጠረና ተፈጥሮን በበላይነት የሚቆጣጠር መለኮታዊ ኃይል እንዳለ የሚገባን በእምነት ላይ የተመሰረተ አመለካከት! እምነት::» /¾›=ƒÄåÁ s”s Ø“ƒ“ U`U` T°ŸM S´Ñu nLƒ 1993'5/
ጥቅሶቹ፣ ምሳሌዎችና አጫጭር ትንተናዎቻቸው ከዚህ በታች ቀርበዋል::

3.1.1. K›UL¡ UeÒ“ Tp[w

የሰው ልጅ የተፈጠረው እግዚአብሔርን እያመሰገነ በገነት በተድላ እንዲኖር ነው ተብሎ ይታመናል:: ነገር ግን ሰው እንዳይበላ ከተከለከለው ዛፍ ፍሬ በመብላቱ የአምላኩን ትዕዛዝ eK×c ŸÑ’ƒ }v`bM:: ð×]¨‹U Kõ„' Øa“ Óa እንዲበላ ከፈረደበት በኋላ ¾Kñuƒ“ ¾×[Kƒ ’Ñ` c=d"Kƒ ÅÓV ›ULŸ‹” u}KÁ¾ S”ÑÉ TSeÑ’‹ ›Mk[U:: ተማሪዎችም በትምህርታቸው በርትተው አጥንተው፣ ፈተናዎችን ተፈትነው ውጤት አምጥተው ለምርቃት ሲበቁ አምላካቸውን በተለያየ መንገድ ያመሰግናሉ:: ከተማሪዎች ¾TSeÑ– S”ÑÊ‹ ›”Æ uSS[mÁ SêN⁈ƒ ö„ Ó^ó†¨‹ Ó`Ñ ¾UeÒ“¨‹” SM°¡ƒ Teð` ’¨‹::

1. K²=l Áun˜” ›UL¡ ›ScÓ“KG‹

2. የፈለግሁትን ሁሉ አሳጥተኸኝ አታውቅምና አመሰግናለሁ

3. ያበረታኝ የረዳኝን እግዚአብሔርን አመሰግናለሁ::

4. ስጦታው ቀርቶብኝ

c Ü ¨‹” v¨Ÿ‹˜

u›K‹U Ãp`“

vÑ–G‹ UeÒ“

ለበአሉ ጌታ ለዚያ ለገናና

ŸLÃ Ÿ}^ lØ` 1- 3 "K‹ƒ ›vvKA‹' #K²፡l Áun˜..$' #¾ðKÓG‹ƒ” ›dØ}¤˜ አታውቅምና..» «ያበረታኝ የረዳኝን..» የሚሉት ሃሳቦች የሚያምኑት አምላክ ወደተመ–‹ƒ 'Ñ` eLÅ[d†¨‹ Kð×]Á†¨‹ UeÒ“” Ák[u‹uƒ c፡J” u}^ lØ` ›^ƒ LÃ u›ß` ÓØU ¾k[u K?L ¾UeÒ“ ¯Ã'ƒ '¨‹:: ÃI ›k^[w ŸSS[p Ò` ተያይዘው የሚመጡ ድርጊቶችን አብሮ ያነሳልናል:: ምርቃት ሲታሰብ አብዛ–¨‹ }S^m እንደየ አቅሙ ድግስን ማሰቡ አይቀርም:: ድግሱ ሲደገስ የሚጋበዙ ሰዎች ይጠራሉ ተጋባዥ እንግዶችም ከተመራቂዎቹ ጋር ደስታን ለመካፈል ሲመጡ የደስታ መግለጫ የሚሉትን የተለያዩ ስጦታዎችን ይዘው መምጣታቸው የተለመደ ሆኗል:: ከላይ የምናየው ›ß` ÓØU ¨‹eØ ìGò¨‹ ŸU`nƒ Ò` ÉÓe #u›K‹U Ãp`w˜$' uU`nƒ cuw ሰዎች የሚያመጡትን ስጦታ «ስጦታው ቀርቶብኝ» በማለት በደስታዋና በስኬቷ k” KeŸ?ƒ ላደረሳት አምላኳ የምስጋና ጌታ ለሆነውና መመስገን ለሚገባው ምስጋንን ማቅረብ ነውና ¾ðKÑ‹¨‹ UeÒ“ ¾Tp[w õLÔ…” ŸLÃ vK¨‹ SMŸ‹ ›p`vK‹::

3.1.2. በአምላክ መታመን

¾c¨‹ MÏ G‹MÑ›²? ÁkÅ¨‹ }T፧M„Kƒ ! Ácu¨‹ S‹K‹ uS‹K‹ }d¡„Kƒ ÃÑ–M wKA TS” ›e†Ò] '¨‹:: ›pÅ¨‹ ¾}T፧LL†¨‹' ›eu¨‹ ¾}d"L†¨‹' }eK¨‹U ስለታቸው የሰመረላቸው ግን የተደረገው ነገር ሁሉ በእነርሱ ሳይሆን፣ በሚያምኑት አምላክ እንደሆነ በተለያዩ አጋጣሚዎች ይመሰክራሉ:: ተመራቂ ተማሪዎችም በትምህርታቸው በርትተው ተምረው፣ የተለያዩ ፈተናዎችን ተፈትነው፣ የተለያዩ የዩኒቨርስቲ የኮሌጅ ውጣ ውረዶችን አልፈው፣ ለምርቃት ሲበቁ ለዚያ ያደረሳቸው አንዳች ኃይል እንዳለ ያምናሉ:: ያም ሀይል ያመኑት አምላክ እንÅJ' u›Ý ß` îG‹ö‰†¨‹ ›dÃ}ªM::

5. ታም–wHKG‹“ ›Ldð`Ÿ˜U

6. ጌታ እኮ ነው ይህን ያደረገው

7. ሁሉ በእርሱ ሆነ

8. እግዚአብሔር የወደደውን አደረገ

ከእነዚህ ፅሁፎች ለተናጋሪዎቹ ስኬት ከራሳቸው ጥረት በተጨማሪ የአምላካቸው እገዛ እንደነበረበት ይነግ\ናል፡፡ ስለዚህ «... ይህን ያደረገው»፣ «ታም–wHKG‹“...$ #G‹K‹ በእርሡ ሆነ» የሚሉት ማሳያ ናቸው፡፡ በተለይ «ሁሉ በእርሡ ሆነ» በእያንዳንዱ የመመሪቂያ መጽሔት ፎቶግራፍ ግርጌ እጅግ ተደጋግሞ ይገ–M፡፡

u}^ lØ` '8' «እግዚአብሔር የወደደውን አደረገ» የሚለው ጥቅስ ደግሞ ተመራቂው የፈለገው ነገር ሌላ ሆነ አሁን የያዘው ነገር አስደሳች ባይሆንም በእግዚአብሔር ስለሚያምን ›ULŸ‹ ¾¨ÅÅ¨‹“ ¾ðkÅ¨‹ 'Ñ` eKJ' }S^m¨‹ ›ULŸ‹ Kc‹ ¾T›uË¨‹” እንደሚያደርግለት ስለሚያውቅ ምንም ቢሆን መቀበሉን ያሳየናል፡፡

በተራ ቁጥር አምስት «ታም– wHKG‹“ ›Ldð`Ÿ˜U$ ¾T›K¨‹ ›ß` ¾ö„Ó^õ Ó`Ñ ፅሁፍ ተመራቂው ገና ትምህርት ሲጀምር በራሱ ጥረት ብቻ ሳይሆን በአምላኩ እርዳታ እንደሚሳካለትና ለምርቃት እንደሚደርስ አምኖ እንደነበርና ይህም ሆኖለት ለምርቃት ሲደርስ በእምነቱ እንዳላፈረ ለመግለፅ የሰነዘረው ሀሳብ እንደሆነ ይታያል፡፡

3.1.3. ›UL¡” SKS”

S”ðd© îG‹ö‡ "'d†¨‹ Ñ‹ÇÄ‹ ›”Æ MS“ '¨‹፡፡ ›T–‹ ¨ÃU ¾NÃT•ƒ ተከታዩ ከሰማየ ሰማያት ሳለው አምላክ በደስታው ጊዜና ስኬቱን በሚያይት ቀን ደስታው ቀጣይነት እንዲኖረው የተለያዩ ነገሮች እንዲደረግለት ያሰበው አንዲሳካለት አምላኩን «እባክህ }KS'˜$ ÃLM፡፡ ÃI"" ØÁoU ŸT›¨¡K‹ƒ ›vvKA‹ ¨‹eØ

9. አምላኬ እንደዛሬው ነገም ከኔ ጋራሁን

10. ›ULŸ JÃ S‰M" ›ÉK˜

11. ጌታ ሆይ እናቴን አደራ

u}^ lØ` '9' እና '10' ላይ ሊተላለፍ የተፈለገው እስካሁን ድረስ ለደረሰበት የአምላኩ እርዳታ እንዳለበት ተረድቶ ከአሁን በኃላ ደግሞ ወደ ስራ አለም የሚገባበት፣ ማህበራዊ ጉዳዮች በስፋት የሚያጋጥምበት ጊዜ ስለሆነ ከትምህርት ውጪ ለተለያዩ ፈተናዎች የሚጋለጥበት የህይወት አጋጣሚዎች ስለሚፈጠ\ እነዚህን አጋጣሚዎች በቀላሉ ለማለፍ የአምላኩ እርዳታ ስለሚያስፈልገው አምላኩን በደስታው ቀን ሁሉ ነገር እንዲያሳካለት SKS'‹" ÁdÁM፡፡

u}^ lØ` '11' «... አደራ» የሚለው ቃል ተመራቂው ለእናቱ ያለውን ፍቅርም ይገልፃል፡፡ እሡ ለወግ ማዕረግ በደረሰበትና እናቱን መርዳት በቻለበት ጊዜ እናቱ እንዳይሞቱበት

አልያም የከፋ ነገር እንዳይገጥማቸው እና ደስታው እንዳይቋረጥ አምላኩን እናቱን እንዲጠብቅለት ተማጽኗል፡፡

3.1.4. cu"

ስብከት ማለት እራስ ያመኑትን፣ የተቀበሉትን፣ ትክክል ነው ብለው የተከተሉትን ሌሎች እንዲያምኑ፣ እንዲቀበሉና እንዲከተሉ የማድረግ ጥበብ ነው፡፡ «ሰበከ፣ አስተማረ፣ ሃይማኖ ƒ እምነትን» /የኢትዮጵያ ቋንቋ ጥናትና ምርምር ማዕል መዝገበ ቃላት 1993 ÷116/፡፡

መንፈሳዊ ትምህርት ወይም መንፈሳዊ ሰበካ የተጀመረው መቼ እንደሆነ በውል ባይታወቅም uS îGõ pÆe ¨‹eØ Ó" ŸwK‹Ã ²S" ËUa uS‹c? › T"˜'ƒ ewŸƒ" ƒUI`ƒ ይሰጥ እንደነበር ሙሴ እስራኤላውያንን በእግዚአብሔር ምህረት ከግብፃውያን ባርነት በምድረ በዳ እየመራ በወሰዳቸው ጊዜ ለህዝቡ ስብከት ይሰጥ እንደነበር እንመለከታለን፡፡

S"ðd© ƒUI`ƒ ¨ÃU cu" ŸGÑ` GÑ` ¨ÃU ŸHÃT•ƒ-HÃT•ƒ ¾}KÁ¿ ßwÙ‹" ¾T›Á'd u፡J"U u›w³—¨‹ uSS[mÁ SêN?ƒ ö„Ó^õ Ó`Ñ! ÁK‹ƒ የስብከት ፅሁፎች ግን መዳን/ድነት በማን እንደሚያገ— ዓለም በማን እንደሚድን፣ ሰዎች ¾ƒ—ውን ሃይማኖት መከተል እንዳለባቸው ወ.ዘ.ተ. የመስበክ ዝንባሌን ይፈነጥቃሉ፡፡

- # 12. SS[pe S•` u*`„Ê¡e'
- # 13. ÁK ¨LÇ፡ƒ ›UL¡ ¯KU ›ÃÉ"U
- # 14. እውነት እውነት እላችኋለሁ፣ ማሪያም ታማልዳለች
- # 15. የሚመካ በእግዚአብሔር ይመካ

ከላይ የምናያቸው ሶስቱም የፎቶግራፍ ግርጌ አጫጭር ፅሁፎች የኦርቶዶክስ እምነት ተከታይ የሆኑ ተመራቂዎች መልዕክቱን እንዳስተላለፉት እንረዳለን፡፡ ይኸውም ¾SËS]Á¨‹ (}^ lØ` 12) ›G‹" Ÿ}S[k¨‹ ÃMp u*`„Ê¡e NÃT•ƒ S•\ ለሱ ምርቃት እንደሆነ ሲያስቀምጥ የቀ\ት ሁለቱ ደግሞ (ተራ ቁጥር 13 እና 14) ዓለም በማን እንደሚድን ስብከት ያስተላለፉበት ነው፡፡

u}^ lØ` '15' ላይ የሰው ልጅ ኃላፊ፣ ጠፊና ነገ ሊሻር፣ ሊደክም በሚችሉ በገንዘብ፣ በቤተሰብ፣ በስልጣን፣ በጉልበት ለሚመኩ ሰዎች ሁሉ በነዚህ ነገa‹ ŸT›SŸ‹ ÃMp G‹K‹" ማሳጣትም መስጠትም በሚችል አምላክ እንዲተማኑና እንዲመኩ የሚሰብክ ፅሁፍ ነው፡፡

3.2. e’-UÓv`” ¾T›Á’W‹ ¾ö„Ó^õ Ó`Ñ| îG‹ö‹

ሰብአዊ ፍጡራን ከገጠመኞቻቸው በመነሳት የተለያዩ ማህበራዊ እሴቶችን አበጅተዋል በጊዜ ሂደት አብሮ መኖር የወለዳቸው የበርካታ ወጎችና ልምዶች ባለቤት ከመሆናቸውም በላይ እኔነታቸው በእ—’ƒ ¾T›’Ñ`uƒ UÓv^†¨<”' MTÊ‰†¨<”“ ´”vK?Á†¨<” KK?L ¾T›Áe}LMñuƒ e`¯ƒ“ Å”w ²`Ó}ªM:: Ÿ’²=I ¨<× ¨<[É "uKìÕ†¨< ’Ña S"ŸM ›”Æ e’-UÓv` '¨<::

e’-ምግባርን የኢትዮጵያ ቋንቋዎችና ጥናት ምርምር ማዕከል መዝገበ ቃላት 1993፣ 138/ እንዲህ በማለት ይገልፀዋል «ስነ-UÓv` SM"U ÖvÃ ¨ÃU ›É^Ôƒ! SM"UU J' SØö vI`Ã ¨ÃU ›É^Ôƒ::$ u}SddÃ S”ÑÉ Ÿd, w`H” }cT ¾›T`— መዝገበ ቃላት እንዲህ ሲል ፅንሰ ሀሳቡን ይፈታዋል «ስነ-UÓv` c¨< G‹K‹ u¯KU LÃ የሚሰራው ልዩ ልዩ የስራ ሁኔታ፣ ወይንም ግብ\ uÅÓ’ƒ“ u¡óƒ LÃ ÁK¨<” ¾T›ÑMî '¨<::$ /}cT 1951' 1931/

w²<¨<” Ñ›²? ŸIÃ¨ƒ MUÉU e“Ã e’-UÓv` uTIu[cu‹ ²”É SJ” ¾T›Ñv¨<” ’Ñ` ¾T›ÁSKክተን ነው:: ከላይ እንዳየነው ስነ-UÓv` TIu[cu‹ ¾T›kuL†¨< (W“Ã) ወይም የማይቀበላቸው (እኩይ) ተብለው የሚታወቁ ሲሆን በዚህ ጥናት መረጃ ስብስብ ላይ እጅግ ጎልተው የሚታዩት ሰናይ ስነ-ምግባሮችን በሶስት ንዑሳን ክፍሎች ስናይ እኩይ ምግባርን በአንድ ንዑስ ርዕስ ስር እንመለከተዋለን::

3.2.1. c“Ã e’-UÓv`

¾›”É ግለሰብ የግል ፀባይ፣ ችሎታ፣ አስ}dcw“ ›sU uT¾ƒ Iw[}cu‹ c“Ã UÓv` wKA ŸT›kuL†¨< ¨<eØ ¾T›Ÿ}K‹ƒ “†¨<:-

3.2.1.1. ƒ°Óeƒ

ሰዎች በመልካም አርአያነት እየነሱ ከሚያሞግሷቸው ሰናይ ምግባራት አንዱ ትዕግስት ነው:: የሰው ልጅ ካሰበበት ግብ እንዲደርስ ትዕግስት በእጅጉ ያስፈልገዋል:: ምንም አንኳን እጦት፣ ሀዘን፣ ፈተና ወ.ዘተ ትዕግስቱን ቢፈታተኑትም በትዕግስት እንዲያልፋቸ¨< ይመከራል፣ ይበረታታል:: ምክንያቱም ካለመው ግብ ለመድረስ የሚችለው ትዕግስትን ተላብሶ ሲጓዝ ብቻ ነውና:: የመፅሀፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት ትዕግስትን እንዲህ በማለት ÃÑMìªM:: #S‰M' ƒ°Óeƒ ÁK¨< c¨< K[ÏU Ñ›²? uSŸ^ Ãì“M:: }eó ÁÅ`ÒM::$ / ¾›=ƒÄåÁ SîGõ pÆe TIu` 1972' 117/ eK ƒ°Óeƒ ÖnT›’ƒ

ŸT›Á’c‹ƒ S S[mÁ SîN׃ ö„Ó^õ Ó`Ñ î׋ö‹ S"ŸM ¾T›Ÿ}K‹ƒ ÃÑ–
ብታል፡-

16. **መማር ጉዞው መራራና መሰናክሉ ይህና ያ ተብሎ ሊፈረጅ የማይችል የሚፈታተን ሲሆን ፍሬውንና ከምንም በላይ ጣፋጭ ነው፡፡**

17. **የዛሬ ፈተና ለነገ ብርታት ነው**

18. **እናንተዬ አለቀ'¢** ›ÃÑ`UU

19. **ዛሬ እኔማ ጎጆ ቀልሸ**

S’î` ›É`Ñ
TßÉU ÚwÞ
¾Ç=Tî” SŸ^ ‹Â
›K׋ äŽ‹ eo

ŸLÃ ¾U“Á†¨‹ ›Ý ß` ¾ö„Ó^õ Ó`Ñ î׋ö #…Sc“¡K‹ ÃI“ Á…$ #¾³_ ð}“…$' #SŸ^” ¾‰K…$ #…SŸ^” ‹Â$ ¾T›K‹ƒ nLƒ ¾T›ÁSdeL†¨‹ **የጋራ ባህሪ እልህ አስጨራሽና ብዙ ውጣውረድ ያለበትን የትምህርት ደረጃ ሲያልፉ ትዕግስታቸውን ይገልፃል በዚህ ትዕግስት ያገ**–‹ƒ ¨‹Ö׃ U” ÁIM ›eÅd‹“ ×óß **እንዲሁም ለወደፊት ብርታት የሚሆናቸው መሆኑን «…ከምንም በላይ ጣፋጭ ነው»፣ «…ለነገ ብርታት ነው»፣ «…ያሸንፋል»፣ «ይኸው አለሁ ስቁ»በሚሉት ቃላት ይገለፃሉ፡፡** u}^ lØ` '16' **እና** '19' LÃ ¾U“Ñ–¨‹ ›ß` î׋õ ST` u}KÃU uŸõ}– ¾ƒUI`ƒ }sU w²‹ Sc“¡K‹ ÁK‹ƒ' ›”È u¨‹Ö׃ c=ÁeÅeƒ K׊L Ñ›²× c=Ád´” Sc“¡K‹ ÃI '¨‹ wK K Sð[Ï ¾T›Áe†Ó` J• dK ÃI” uƒ°Ócƒ ð}“¨‹” "Kñ õ_¨‹ U”U }¨ÇÇ] ¾TÃÑ˜Kƒ ×óß“ ¾T›ÁeÅeƒ SJ’‹” ÃÖlS“M:: u}^ lØ` '17' LÃ ¾U“Ñ–¨‹ ÅÓV ¾³_” ð}““ ƒ°Óeƒ ÖÁm ’Ñ` uƒ°Óeƒ "Kõ’¨‹ **ነገ ከዚህ የበለጠ ፈተና ሊገጥመን ቢችል የሚያበረታታን ነገር መሆኑን ያንፀባርቅልናል፡፡** u}SddÃ SMŸ‹ }^ lØ` '18' LÃ KSŸ^ ›KSg’õ” uƒ°Óeƒ TKõ” ›”É **ሰው ከቻለ ያሰው አሸናፊና ሁሌም ድል አድራጊ እንደሆነ ይገልፅልናል፡፡**

3.2.1.2. U¡` SeÖƒ

በሰዎች መካከል የሚኖ\ ማህበራዊ መስተጋብሮች አያሌ ናቸው፡፡ ከእነዚህም ውስጥ ለተቸገረ ማበደር፣ የስራ ውል መዋዋል፣ የታመመ ማስታመም፣ ያዘነ ማፅናናት፣ የተጣላ ማስታረቅ፣ ያጠፋን መገሠፅ ለሰው ይጠቅማል ያሉትን ምክር መስጠት ወ.ዘ.ተ. ጥቂቶቹ "ቸው፡፡ ምክርን የኢትዮጵያ ቋንቋ ጥናትና ምርምር ማዕከል መዝገበ ቃላት እንዲህ ሲል ይፈታዋል፡፡ «ምክር! ÃÖpTM }wK ¾T›k`w Gdw' ›e}Á¾ƒ' SÅ[Ó ÁKuƒ”“

የሌለበትን ለመምረጥ በሰዎች መካከል የሚደረግ ውይይት፣ ንግግር፣ የሀሳብ ልውውጥ፣ }Ódî' TeÖ”kmÁ$ ¾›፡ƒÄåÁ s”s Ø“ƒ“ U`U` T°ŸM 1993' /}S^m }T]‹U uö„Ó^ó†¨‹ Ó`Ñ uT›îñƒ ›Ý ß` îG‹õ LÃ TIu[cu‹” ÃÖpTM' ይህ መደረግ አለበት፣ ወይም የለበትም ያሉትን ሀሳብ እንደሚከተለው አስፍረዋል፡፡

20. uST` ›KnI k”e/i/

uSÅu— ትምህርት ያልገፉ ሰዎች አብዛ—¨‹” Ñ›²? #u´p}—$ e^ LÃ }Se`}¨‹ ÃÑ— K‹:: u²፡I” Ñ›²? ›Kq‰†¨‹ w²‹ K፡J’‹ Ã‹LK‹:: }õÚ`ß[¨‹ Ÿ}T\“ Å[Í†¨‹” Ÿõ "Å[Ñ‹ ¾›Kq‰†¨‹ IØ` ሊቀነስ ይችላል፡፡ የተጠቀሰው የተመራቂዎች ›vvMU ÃI” Gdw Ãð’ØnM::

21. ታናሹን ማንም አይናቀው

በዚህ አጭር ፅሁፍ ፀሀፊው እንደታናሽ ተቆጥሮ እዚህ ይደርሳል ተብሎ ያልታሰበ ዛሬ እዚህ uSÉ[c‹ w²‹ ¾”kƒ Ñ›²?Áƒ” ›Mö SS[I” KSÓKî ¾íð¨‹ ÃSeLM:: eK²፡IU ማንም የት እንደሚደርስ አይታወቅምና ማንም እንዳይንቀው ትንሽ የመሰለን (የሆነን) ታናሽ ነኝ ባዩ እንዲያከብረው ይመክረናል፡፡

3.2.1.3. S”ðc-Ö”"^’ƒ

ሰዎች አንድን ነገር ለማድረግ ሲያስቡ የተለያዩ መሰናክል የሚሆኑ ሁኔታዎች ይፈጠራሉ፡፡ Ÿ’²፡IU ¨‹eØ ›”Ç”Ê‡ ¾e^ Ý“' ¾’‹a Å[Í TiqMqM' u?}cw S`Çƒ' ህመም፣ የቦታ ርቀት የሰዎች ዘለፋ ወ.ዘ.ተ. ናቸው፡፡ ታዲያ በነዚህ ምክንያቶች ትምህርት dÃkØK‹ ¨ÃU Ácu‹ƒ” ’Ñ` dÃðîS‹ ¾T›k\ ሰዎች በርካታ ናቸው፡፡ በአንፃ\ ÁÒÖT†¨‹” ‹Ó` }sIS¨‹ Ácu‹ƒ” KTd"ƒ ¾T›Ø\ K‹Óa‡ ¾TÃuÑ\ î’‹ ሰዎች አሉ፡፡ እንደነዚህ አይነቶቹን ሰዎች ማህበረሰባችን መንፈሰ ጠንካራ ሰዎች የሚል ስያሜ ሰጧቸዋል፡፡ ይህንንም የመንፈስ ጥንካሬወያቸውን ራሳቸው በስኬታቸው ጊዜ ሲያንፀባርቁት እናያለን፡፡

22. ደብተሬን አዝዬ... ሰዎችን አዝዬ

'ø' KTKƒ unG‹ eËU` 'G' wÂ

መልዕክቱ የተላለፈው በግጥም ሲሆን ያስተላለፉ ደግሞ ከመረጃ ስብስቡ እንደሚታየው ትንሽ በእድሜ በሰል ያሉ ሴት ናቸው ነገር ግን በእድሜያቸው መግፋት ደብተር ይዘው ወደ ትምህርት ቤት መሔዳቸው ሳያሳፍራቸው የሰዎችም ትችት ሳያስንፋቸው ከመጀመሪያ እስከ መጨረሻው በፅናትና በጥንካሬ መጨረሳቸውን ይገልፃል፡፡

23. S aØ vM‹ ልም እንኳ እንፋቀቃለሁ እንጂ አልቀመጥም

አንድ ሰው ያሰበበት ቦታ እስከሚርስ ድረስ መሰናክሎች ቢገጥሙት ተስፋ ሳይቆርጥ መሰናክሎቹን ቀስ በቀስ እያለፈ ያሰበበት ቦታ መድረስ እንዳለበት ራሱን ማጠናከር እንደሚገባ «...እንፋቀቃለሁ አንጂ አልቀመጥም» በማለት የመንፈሱን ጠንካራነት Á”ív` nM::

3.2.2. እኩይ ምግባር

ማህበረሰባችን የማይቀበሉትና እኩይ ምግባር ብለው ¾Å'ÑÑ‹ƒ w²‹ 'Ña‹ ›K‹ Ÿ'²=l U ¨‹eØ ScM†ƒ ›"Æ '¨‹::

ScM†ƒ

በማህበረሰባችን ዘንድ በእኩይ ምግባር ከሚነሱት መካከል አንዱ መሰልቸት ነው:: ScM†ƒ ¾T›S×¨‹ ›"É 'Ñ` }ÅÒÓV c=Å[Ó '¨‹:: ÃlU ›É^Ñ›¨‹ c¨‹ የሚያደርገውን ተግባር እንዲታክተው እንዲያንገፈግፈው ያደርጋል::

¾›=ƒÄåÁ s"s Ø"ƒ" U`U` T°ŸM ›T`— S´Ñu nLƒ #cK†! ታከተ፣ ደከመ }S[[ }"ÑðÑð (›"É 'Ñ` ÅÒÓV uSe^ƒ) uT¾ƒ uSeTƒ ...$ /¾›=ƒÄåÁ s"s Ø"ƒ" U`U` 1993:- 107/ በማለት ይፈታዋል:: መሰልቸት የመንፈስ ጥንካሬን እያደከመ ለስኬት እንቅፋት የሚሆን እኩይ ምግባር ነው::

ተመራቂ ተማሪዎችም ከሁለት እስከ አራት፣ አምስትና ስድስት አመታት ተመሳሳይ H›Å„‹" uTŸ"¨"†¨‹ ¾cK‡uƒ" 'Ñ` uSS[mÁ SîN?ƒ ö„Ó^õ Ó`Ñ ፅሁፋቸው እንዲህ ሲሉ አስቀምጠዋል::

24. እፎይ እፎይ የሚሏት ባትኖር ኖሮ

Ó" ›G‹" U´Ñv ›LKk ÃJ";

ÃI" ¾ö„Ó^õ Ó`Ñ îG‹õ ¾íð‹¨‹ }S^m uU´Ñv Ñ›²? ¾T›•[¨‹ Ó`Ó`' ¾Ñ"ዘብ ክፍያ፣ የውጤት መሟላት ወ.ዘ.ተ ያሰለቻት ስለሆነ ከተመረቀች በኋላ እነዚህን ተደጋጋሚ ድርጊቶች እንደማያጋጥሟት ስታውቅ እፎይ ብላ ለማረፍ ማሰቧን ÁSK¡}"M::

25. እፎይ! ለጊዜው ከሶስት '¨' ዎች ተገላገልኩ

¨"u`

¨ [k ƒ
¨ [ó

Ã l ” ¾í ð ‹ ¨ ‹ } T] u¿’›y ` e+ ¨‹eØ ÁK¨‹” ¾¨ ”u` Ÿ¡õM ¡õM TÕÕ´“ በወንበር ላይ ረጅም ሰዓታት መቀመØ! KU´Ñv' UÓw KS SÑw' hÃ KSÖ×ƒ' ቤተ መፅሐፍ ለመግባትና ለመውጣት ያለው ወረፋ እንዲሁም ሁሌ የምታገላብጣቸው ወረቀቶች መሰልቸትን እንደፈጠ\ባት ታሳያለች::

26. ›‹õ! ’Ñ ¡Le ¾KU!

ወደ መማሪያ ክፍል በተደጋጋሚ መምጣት ያሰለቸው ተማሪ እንደ ፃፈው ይጠቁማል:: መሰልቸቱ የተፈጠረው ደግሞ ወደ ትምህርት ቤት ከመምጣት ጋር ተያይዞ ያሉ ነገሮች K=J’‹ ይችላሉ:: ለምሳሌ የቦታ ርቀት፣ የመጓጓዣ እጥረት የመሳሰሉት ተማሪው እንዲሰለች K=ÁÅ`Ñ‹ƒ Ã‹LK‹::

3.3. T l u^© Ñ‹ÇÄ‹” ¾T›Á’W‹

ሰውን ከሌሎች እንስሳት የሚለየው ማህበራዊነቱ ነው በህይወት ዘመኑ የሚረዳዳበት፣ አንድ c¨‹ ŸK?L c¨‹ ¾T›kuK¨‹ ¨ÃU ¾T›cÖ¨‹ ’Ñ` ›K:: ¾›”É ÓKcw lM¨‹“ ከሌላው መሰሉ ጋር በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ የተሰናሰለ ነው:: ይህ ሰዎች አብሮ መኖር የሚገለፁበት እውነታ ደግሞ ማህበራዊ ህይወት በመባል ይታወቃል::

ሰዎች አንድን ተግባር በሚያከናውኑበት ጊዜ በተፈጥሯዊ ሂደትም ሆነ በልምድ ማህበራዊ ÉÒõ ÁÑ—K‹:: K²=l T l u^© ÉÒõ” u}KÁ¾ SM¡ Ák`vK‹! ÉÒõ c Ü ¾’u[¨‹” c¨‹U uVƒ c=ÁÖ‹ G²“†¨‹” ÃÑMíK‹:: UeÒ“ ŸT›k`wL†¨‹“ ¾G²” SÓKÝ ŸT›ነገርላቸው የማህበረሰብ ክፍል እንዱ ቤተሰብ ነው::

3.3.1 u?}cw

¾c¨‹ MÏ T l u^© ’‹a¨‹” KT S‰†ƒ c=M ¾}KÁ¿ }sV‹” Se`…M:: Ÿ’²=l ተቋሞች አንዱ ቤተሰብ ነው:: ቤተሰብ በተቃራኒ ፆታ የሚዋቀርና በልጆች የሚጎለብት ማህበራዊ መዋቅር ነው:: አዋቃሪዎቹም እናትና አባት በመባል ይጠራሉ:: ቤተሰብ ልጆቹን uƒUl`ƒ uTe}T`“ uTÑ´ [ÑÉU Ÿõ}— HLò’ƒ ›Kuƒ K²=lU }S^m ተማሪዎች የተደረገላቸውን እገዛ በማሰብ በፎቶግራፋቸው ግርጌ የተለያዩ መልዕክቶችን Áeõ^K‹::

3.3.1.1. እናት

እናት የማን–ውም ቤተሰብ እምብርት ናት በተሰጣት ተፈጥሯዊ ፀጋ ዘጠኝ ወር ልጅ በማህፀኗ ይዛና አምጣ ከመውለዷ ጀምሮ እየተንከባከበች ልጇን ታሳድጋለች:: ተመራቂ ተማሪዎችም የእናታቸውን ፍቅር ለመግለፅ፣ የልፏቷን ፍሬ ለማሳየት፣ ለማመeÑ”' ብድራቷን ለመክፈል በምረቃ መፅሔት ፎቶግራፍ ግርጌ እንዲህ እያሉ ይፅፋሉ:-

27. እናቴ እወድሻለሁ

28. እናቴ ለዚህ በቃሁ

29. እናቴ ምስጋና ከአምላኬ በታች ላንቺ

30. እናቴ ለዚህ ደረስኩልሽ

Ÿ}^ lØ` 27 - 30 ÁK‹f ¾ö„Ó[õ Ó`Ñ¡ îG‹ö‹ ¾}KÁ¿ Ã²f u=•^†¨‹U ሁሉም ለፍታ ላሳደገች እናት የሚገባውን ይገልፃሉ:: ለእናት ፍቅርን መግለጽ፣ ለውለታዋ ምስጋና ማቅረብ፣ ፍሬዋን በማሳየት አይዞሽ ደርሼልሻለሁ ማለት ብድራቷን ሁሉ እንደመክፈል ነውና::

ከዚህ በተጨማሪ ተማሪዎቹ በፅሁፋቸው የእናታቸውን ሀዘን ይገልፃሉ:: ሞት ለሰው ልጆች የማይቀር የተፈጥሮ ግዴታ ነውና እናት የቱንም ያህል ለልጆቻ ብትለፋ፣ ምንም ያህል ልጆቿን ብትወድ በህመም ወይም በእርጅና አልያም በድንገት የደከመ‹L†¨‹” MÐ‹ ¾f እንደደረሱ ለማየት ሳትታደል ከዚህ ዓለም በሞት ልትለይ ትችላለች:: በዚህን ጊዜ MÐ‹ በሀዘን ይጎዳሉ በተለይ የእናታቸውን ውለታ ለመክፈል በደረሱበት ጊዜ እና እናታቸው በደስታቸው ቀን በአጠገባቸው ባለመኖሯ የተሰማቸውን የሀዘን ስሜት እንደሚከተለው ÃÑMíK‹::

31. እናቴ ለዛሬ ደርሼ ኖረሽ ቢሆን
ነገን ማየት እችላለሁ

Ãl ¾ö„ ግራፍግርጌ ፅሁፍ ልጁ ለምረቃት ሲደርስ እናት የደስታው ተካፋይ ሆና ቢያይ 'Ñ” ÅÓV uw\ህ ተስፋ ማየት እንደሚችል አሁን ግን በእናቱ አለመኖር ምክንያት ዛሬን እንጂ ነገን በጉጉት የማይጠብቅ መሆኑን ይነግረናል::

32. እናቴ ይችን እንኳን ብታይልኝ ምነው?

ይህ ፅሁፍ እናቷ ለረጅም ጊዜ ለፍታ ልጅቷ ጥቂት ሲቀራት በሞት የተለያቻት የሚለው Gdw! }S^m ¾Wðረችው ይመስላል:: በመልዕክቱም «ይችን እንኳን ብታይልኝ...»

የሚለው ሃሳብ እስካሁን ለፍተሽ የልፋትሽን ውጤት አይተሽ ከዚህ ዓለም ብትለይ ምነው?
¾T›M SM°¡ƒ ¾Á² '¨<::

33. ›u‹Ñ›Ç wÂ òÅLƒ qØ_
እናት ካለች አጊጥ ጀንበር ካለች እ\Ø 'u['Ñ\
የሆነ ሆነና እዚህ ደርሻለሁ ጊዜ ለኩሉ::

እናቷ በሞት ተለይታት በደስታዋ ቀን ባለመገ–... ምንም ሳያምርባት እና ደስተ– dƒJ" ለምረቃት መድረሷን «እናት ካለች አጊጥ ጀንበር ካለች \Ø$ uT›M GÑ[cv© ›vvM በመግለፅ ያለ እናት መኖር ምንም ውበት እንደማይኖረው፣ ብዙ ፈተናዎች ሊገጥሙትም እንደሚችል «የሆነ ሆነና» በማለት ተመራቂዋ ሀዘኗን ገልፃለች::

3.3.1.2. ›vƒ

u‹}cw ›'e}– }sU '¨‹ wK"M:: ¾²=I }sU Sc[ƒ ›"Æ ›vM ÅÓV ›vƒ 'ው:: አባት በተለምዶ እንደሚታወቀው የቤተሰብ አውራ ነው:: ለልጆ አለኝታና ጋሻ }Å`ô ÃqÖ^M::

34. ¨KLÂ K'¡e ›v,
35. ›v, K²LKU '‹`M˜

ተመራቂዎች በደስታቸው ቀን ለአባታቸው ያላአቸውን ፍቅር ለመግለፅ ወለላ አባት እንደሆነ ሲያስቀምጥ አባት ከዳ የሌለበት፣ ንፁህ ማር እንደሆነና ያ ማር ደግሞ ተወዳጅነቱ የታወቀ eKJ' K}S^m ›v~ Mክ እንማ\ ለሱ ጣፋጭና ተወዳጅ እንደሆነ ይገልፃል:: ከዚህ ጋር ተያይዞ አባቱን በጣም የሚወድ አንድ ተመራቂ አባቱ ለዘላለም እንዲኖርለት ምርቃቱን ›e}LK÷M::

36. ›v, ¾ƒ ƒÅ`g=M–Ki; eƒM
³_ ¾ƒ LÓ˜I;
37. K¨Ó Áun˜" ›v," eL×G‹˜
ደስታው መከራ ሆነብኝ

ሁለቱም አጫጭር የፎቶግራፍ ግርጌ ፅሁፎች አባታቸውን በሞት ባጡ ተመራቂዎች ¾}íñ ናቸው:: የመጀመሪያዋ የአባቷን ጥያቄ በመመለስ የደረሰችበትን ልታሳይ ተዘጋጅታ ለተጠየቀችው ጥያቄ በጥያቄ መልሳ ሀዘኗ በደስታዋ ቀን እንደጎዳት ስታሳይ በቁጥር '37' # ለወግ ያበቃኝን አባቴን ስላጣሁኝ» በማለት በአባቷ ከአጠገቧ አለመኖር ምክንያት ደስታዋ ወደ ሀዘን እንደተለወጠባት «ደስታው መከራ ሆነብኝ» በማለት ትገልፃለች::

3.3.2. ትዝታ

ተማሪዎች በትምህርት ቤት ህይወት ¨‹eØ c=• \ ባጋጣሚ እርስ በእርስ ይተዋወቃሉ:: ቀስ እያሉም ከአካባቢው ይላመዳሉ ታዲያ መላመድና አብሮ መኖር እንዳለ ሁሉ የተገና– ‹u*ƒ* ’Ñ` K}¨c’ Ñ›²?ÃJ”“ Ñ›²?¨‹ c=Å`e SKÁ¾*ƒ* ÓÉ ÃLM:: ›w[¨‹ ÁÅ[Ñ‹*ƒ* *ነገር መልካምና መጥፎው ሁሉ ትዝታው በደማቅ ቀለም በህሊና ጓዳ ተጽፎ ትውስታን ይፈጥራሉ:: ይህን ነባራዊ የሰው ልጅ ሁኔታ በደስታቸው"* uSS[mÁ†¨‹ k” *ለማስታወስ በመመረቂያ መጽሐፎች ፎቶግራፍ ግርጌ ፅሁፎች ተፅፈው እናገ–*ªK”::

38. ¾+' ¨K?' Te' ¨”È“ Ä’› d]“

Spoken class SŠU ›[d‹G‹U::

በዚህ አጭር ጽሑፍ የሰፈረውን ሀሳብ ካቀረቡት ተማሪዎች ጋር በአጋጣሚ የተጠቀሰውን Spoken class *አብሬአቸው ተምሪያለሁ በመሆኑም ተማሪዎቹ እጅግ በጣም የጠበቀ ጓደኝነት እንደነበራቸው አስታውሳለሁ:: እነዚህ ጓደ–*V‹ u}vK¨‹ ¡õM ¨‹eØ ¾*ƒ*UI`~ vI] uT›Á²¨‹ Sc[*ƒ* ¾”ÓÓ` ¡H›M” KTÇu` K¾*ƒ* ÁK‹ ß¨‹¨‹„‹” Ák`u‹ ’u` ÃIU *ከእነሱ ሰልፎ ሌሎች ተማሪዎች* Spoken class*ን ሲያስታውሱ እነሱን እንዳይረሳቸው* TÉ[Ó ‹LÌM ¾T›M ÓU*ƒ* ›K˜:: ¾²=I îG‹õ ›p^u=U ÕÅ™‡” Spoken class Ò` *አያይዞ ለየት ያለ ትዝታ እንደነበረውና እንደማይረሳቸው ገልጿል::*

39. ØI` IÃ¨*ƒ*U ›dMð“M

ØI` ’Ñ` u– TIu[cw ›eð]' ÚKT' }eó ¾K?K¨‹' G²” ¾VLu*ƒ* ’Ñ` SÑKÝ *ተደርጎ ይታመናል:: ተመራቂውም ከምርቃቱ በፊት የነበረውን አሳዛኝና ተስፋ የቆረጠበትን ነገር እንዳረሳው አጋጣሚውን ባገ–*u*ƒ* Ñ›²? c=ÑMî #ØI` IÃ¨*ƒ* ÁK¨‹ Ÿ*ƒ*UI`~ *ጋር ተያይዞ ያጋጠሙትን ችግሮች ሊሆኑ ይችላሉ ተብሎ ይገመታል::*

40. ቢቲ ኮተቤን በምን ታስታውሽዋለሽ?

41. ኮተቤን በስንቱ ላስታውሰው?

*ፀሀፊዎቹ ጓደ–*V‹ J’¨‹ w²‹ ’Ñ` u¢K?Í†¨‹ ÁdKñ ÃSeLK‹:: ÁdKñ*ƒ* uG²”“ *በደስታ፣ ይሁን ግልፅ አላደደረጉትም ነገር ግን ይህን ፅሁፍ እንኳን ለመግፅ አንድነታቸውን በጥያቄ አያይዘው ትዝታቸው እንዲቀጥል አድርገዋል:: ብዙ ትዝታም ስላለባቸው ስንቱን ላስታውሰው በማለት ትዝታዎቻቸውን ሳይገልፁ ብዙ ትዝታ ግን እንዳላቸው «...ስንቱን ላስታውስ?» በማለት ጠያቂዋ ቤቲ ከተባለችው ተመራቂ መልሱ ብዙ ትዝታ እንደሆነ ተገልፆላታል::*

3.4. K?KA‹

ሰዎች ከዚህ ቀደም ከሰሟቸውና ካነበቧቸው ነገሮች ሀሳቤን ይገልፅል–M wK¨‹ የሚያምኑበትን ቃል፣ ሀረግ፣ አረፍተ ነገር እንዲሁም ስንኝ በተለያዩ አጋጣሚዎች ሲጠቀሙባቸው እናያለን፡፡

ሌሎች በሚለው ይዘት ስር ተመራቂዎች ሀሳባቸውን ለመግለፅ ከመፅሐፍ ቅዱስ ካነበቧቸው፣ ከመንፈሳዊ መዝሙርና ከሀገር ሰባዊ አባባሎች ከሰሟቸው በቀጥታ የወሰዷቸውን ፅሁፎችን እናያለን፡፡

3.4.1 ከመፅሀፍ ቅዱስ በቀጥታ የተወሰዱ ጥቅሶች

S îGõ pÆe S ”ðd© ’Ña ‹ ” S "] “ ›e } T] ’ ¨‹:: eK²፡I U T ”– ¨‹ ¡ `e+Á” የሆነ ሰው ከመጽሀፍ ቅዱስ አንዳች መንፈሳዊ ጥቁምታ እንደሚያገኝ አምኖ ያነባዋል፡፡ እኔን ÃÑMì–ን የሚለውን ጥቅስ በልቡ ይዞ አጋጣሚዎችን ሲያገኝ ይጠቀምበታል፡፡

42. ብርታት የሌለውን ክንዱ ምን– ›Ç”¤ ¨‹
Øuw ¾K?K ¨‹” U ”– SŸ`Ÿ ¨‹
ብዙ እውቀትንስ ምን– ÑKØ¡Kƒ

ÃI Øpe ¾wK‹Ã Ÿ፡Ç” ¡õM uJ’ ¨‹ uS îGð ›፡Äw U°^õ 26 ÷ 2-3 ላይ እናገ–ዋለን ተመራቂው ይህን ጥቅስ ሲጠቀስ ምንም ብርታትና ጥበብ ሳይኖረው በመማር ሂደት ውስጥ አምላኩ ብዙ ነገርን ረድቶት ብዙ እውቀት እንዳገኝ እግዚአብሔር እንደረዳው ŸIÃ¨ƒ ¨‹× ¨‹[É uS’dƒ S“Ñ\ እንደሆነ እንረዳለን፡፡

43. እኔም ብርሃን ከጭለማ እንደሚበልጥ እንዲሁ አየሁ
ጥበብም ከስንፍና እንደሚበልጥ አየሁ
S îGð S¡ww 2 ÷13

መማር ለህይወት ፀዳል መሆኑ የታወቀ ነው፡፡ ስለዚህ ተመራቂው «ብርሃን ከጨለማ እንደሚበልጥ...» በማለት መማ\ w²‹ Øuw” ›Ó˜„ Á Øuw ÅÓV KIÃ¨~ w`H” ስለሆነለትና ከስንፍናም እንደሚበልጥ ለመመስከር የመክብብን ሃሳብ እንዳለ አስፍሯል፡፡

3.4.2. ŸS ”ðd© S ´ S‹` ¾} ¨cÆ

መዝሙር እግዚአብሔርን ወይም ማን–¨‹U c¨‹ ¾T›ÁU’ ¨‹” ›UL¡ ¾T›ÁS cÓ”uƒ ዜማዊ ግጥም ነው፡፡ ተመራቂ ተማሪዎም አምላካቸው ያደረገላቸው ነገር ለመግለፅና

ለማመስገን በሀገራችን ከሚታወቁት የየእምነቱ ዘማሪያን በካሴት ካሳተሟቸው መዝሙሮች አንድ ስንኝ ወይም አንድ አዝማች በመምረጥ እንደሚከተለው ከፎቶግራፋቸው ግርጌ አስፍረው እነናገ–K"::

44. የረዳኝን እግዚአብሔርን አመሰግናለሁ

Ã l ¾UeÒ" e"˜ uኦርቶዶክስ አምነት ተከታይ በሆነው ከዘማሪ ቸርነት ሰናይ ቁጥር fe*f* "c?~ ¾}¨cÅ '¨‹::

የረዳኝን እግዚአብሔርን አመሰግናሁ/2×/

ዝም ያላለኝን ያልተወኝን ጌታ አከብራለሁ/2×/

¾S´S‹\ ›´T‹ c፡J" }S^m¨‹ Ÿ›´T‡ ¡õM ¾SËS]Á¨‹" ¡õM ¨eÊ UeÒ" Ák[uu*f* '¨‹::

ያኔ በማለዳ እግዚአብሔር እኔን ሲረዳ

እንዴት ይቻለ–M LŸw`l ²"É ÃÑv–ል:: የፕሮቴስታንት እምነት ተከታይ ዘማሪ ከሆነው ከዘማሪ አውታ\ ŸuÅ lØ` G‹K*f* S"ðd© S´S‹` Ÿ›´T‡ ¡õM አንዱን ብቻ የመጀመሪያውን ስንኝ ተመራቂው እንደሚከተለው ወስዷል::

45. ያኔ በማለዳ እግዚአብሔር እኔን ሲረዳ

ተመራቂው በስራው ከመጀመሪያው ጀምሮ የእግዚአህሔር እርዳታ እንደነበረው ሊገልፅ «ያኔ በማለዳ....» ሲል አምላኩ እንደረዳው Ã"Ñ^M::

46. s"sÂ 'i É"ÓM SÓvu፡Â

SMe ¾TÑ˜wi ŸÑ¦Â

v"^ k`u፡ÁKG‹ u›ULŸ? ò*f*

u?, VM„M–M uu[Ÿ*f*

ይህ መዝሙር ሙሉ የአዝማቹ ክፍል የተወሰደው ከኦርቶዶክስ እምነት ተከታይ ዘማሪ M®‹McÑÉ Ÿ²S[¨‹ S´S‹` G‹K}– "c?*f* c፡J" ›kvÂ u²፡l S´S‹` SÓKî የፈለገው ከጌታው ዘንድ በድንግል ማሪያም አማካኝት መልስ እንደሚያገኝና በመመረቁም ቤቱ በበረከት መሙላቱን አያይዞ ሊገልፅ በመፈለጉ ነው::

3.4.3. GÑ[cv© ›vvKA‹

ሀገረ ሰባዊ አባባሎ የማህበረሰቡ የጋራ ሀብት ሆነው ሰዎች በተለያየ ጊዜ የሚያጋጥሟቸውን ገጠመኞች ለመግለፅ ይጠቀሙበታል ተመራቂዎችም ሀሳቤን ይገልፁል–M ÁK‹*f*" GÑ[ሰባዊ አባባል በአጭር ፅሁፎች አስፍረው እናገ–K"::

47. የስራ ደቦ እ"Í፡ ¾Öw Åx ¾KU

በህብረት መስራት በሀገራችን የተለመደ ሲሆን ውጤቱም ያማረ እንደሆነና የጠብ ደቦ ግን እንደማይጠቅም ይገልፃል:: ይህን አባባል ያሰፈረው ልጅ ማየት የተሳነው ነው:: ይህ ተማሪ በትህርት ጊዜ የሰዎች እርዳታ ግድ የሚያስፈልገው ነው:: ይህም እርዳታ አብረውት ÃT\ u'u\ ጓደኞቹ መጽሐፎችን በማንበብና በመቅረጽ ድምፅ በመቅዳት፣ እንዲሁም አልፎ አልፎ ከቦታ ቦታ እየመ\ uS¨‹cÉ c=J" ¾}KÁ¿ ÉÒö‹ }Å`ÔKƒ KU`nƒ Swn~U ›w[¨‹ƒ Ÿ}T\ት ጋር በጋራ በመስራቱ እንደሆነ ለምርቃት ያደረሰው «የስራ ደቦ እንጂ...» በማለት የውስጡን ስሜት አንፀባርቋል::

48. ¨`pU c=ð}" '¨‹

ወርቅ በአለም ደረጃ የውድ ነገር መገለጫ ነው:: ይህ እንዲሆን ያደረገው ደግሞ በእሳት }ðƒ• u¨‹eÖ‹ "K‹ƒ ›LeðLÑ› "Ø['Ña‹ Ÿ}K¾ u%L KÑ$Ø'ƒ' KŸu[e`›} ሂደት ጋብቻ ማስፈፀሚያ ወ.ዘ.ተ. ይውላል:: ተማሪዎችም በትምህርት ሒደታቸው ደካማውን ከጠንካራው ለመለየት የተለያዩ ፈተናዎች ይቀርብላቸዋል:: በመማር ሂደቱም ላይ የተለያዩ ተፅዕኖዎች ይፈታተኗቸዋል:: እነዚህን ፈተናዎች ማለፍ እንዳለባቸውና ለምርቃት መብቃትና መታየት እንዳለባቸው በምሳሌያዊ አነጋገር ገልፂል::

3.4.4. w\l }eó S•`

›"É c¨‹ K‹Ó` dÃg'õ lÃ¨~ ¾T›hhMuƒ"" ¾T›Áwwuƒ" 'Ñ` ³_ LÃ J• uMu S‹K‹'ƒ ›Å`Ñ\ªKG‹ c=M! ¾ËS[¨‹" 'Ñ` ¨Å ¨Åòƒ ¾T›kØM c=J" ¾lÃ¨ƒ SeS` Te}"ŸÁ Ã³$M" Ãl c¨‹ w\ህ ተስፋ አለው እንላለን::

ተመራቂ ተማሪዎችም ባለፉት የትምህርት ጊዜ ሳይሰለቹና ሳይደክሙ ቀጣዩን እና ሌላ–¨‹" ምዕራፍ እንደሚጀም\ uöÔÓ^õ Ó`Ñ îG‹ó†¨‹ ÃÑMíK‹::

49. ይህ ጅማሬ እንጂ ፍፃሜ አይደለም

50. ለታላቁ \ጫ አንድ እርምጃ

51. ¾S Ú[h¨‹ SËS]Á }ËS[

52. ›KÑ"... ›KÑ"... Teƒ_~U

ከላይ የምንመለከታቸው አጫጭር የፎቶግራፍ ግርጌ ፅሁፎች የሚያመሳስላቸው ሁሉም ወደፊት ቀጣይ ትምህርት እንደሚማ\ና ይህ መጀመሪያቸው እንደሆነ «ይህ ጅማሬ እንጂ...$ #....SËS]Á¨‹ ¾}ËS[$ wK¨‹ ›G‹" vL†¨‹ ¾ƒUl`ƒ Å[Í w‰ እንደማይወስኑ «አለ ገና አለ ገና...» በማለት በተከታዩ የት/ት ደረጃ እንደሚቀጥሉ uTSMŸƒ Á"ìv`nK‹::

U°^õ ›^ƒ

TÖnKÁ

u²=l Ø“ƒ ¨‹eØ Ÿ}S[Ö‹ feƒ }sTƒ Ÿ1996 እስከ ***2001 ዓ.ም*** በተሰበሰቡ ¾SS[mÁ SêH„‹ ¾ö„Ó^õ Ó`Ñ LÃ ÁK‹ ›Ý ß` êG‹ö‹” Ã²ƒ ƒ”}“” ተሞርኩዞ በጥናቱ የተገ–ትን ዋና ዋና ማጠቃለያዎች ከዚህ በታች ቀርበዋል::

ከጥናቱ ለመረዳት እንደሚቻለው አጫጭር ጽሁፎቹ የሚያተኩ\ባቸው ጭብጦች በርካታ ናቸው:: በይዘታቸው ሀይማኖታዊ፣ ስነ-UÓv^©' Tlu^©“ KKA‹ Ñ‹ÇÄ‹ LÃ ¾T›Á}Ÿ‹\ SJ“†¨‹ }[ÒÓ×M::

⇒ አብዛኞቹ ጽሁፎች ሀይማኖታዊ ጉዳዮች ላይ ትኩረት ሲያደርጉ በውስጣቸው አምላክን TSeÑ”' በአምላክ መታመን፣ አምላክን መለመን እና ሰበካን የያዙ ሲሆን በአምላክ መታን በተገ–ው መረጃ መሰረት «ሁሉ በእርሱ ሆነ» በሚለው ጥቅስ ጎልቶ ይታያል::

⇒ የመመረቂያ መጽሄት ፎቶግራፍ ግርጌ ጽሁፎች ሰናይ እና እኩይ ምግባራትን በተለያዩ ይዘቶች ዙሪያ ሲያነሱ ሰናይ ምግባር ላይ የተፃፉት አጫጭር ጽሁፎች ከእኩይ ምግባር በርክተው መንፀባረቃቸው ተማሪዎቹ ካሳለፉት ህይወት ትዕግeƒ”' S”ðc ጠንካራነትንና ምክር ለሌሎች መስጠትን ገልፀውበታል:: ከነዚህ ውስጥ ትዕግስት በጎላ ሁኔታ ተንፀባርቋል::

⇒ በማህበራዊ ጉዳዮች ላይ በቤተሰብ ዙሪያ የተመራቂ ተማሪዎች እናትና አባት eLe}T\' ¾}KÁ¿ ÉÒö‹” ›É`Ñ¨‹ KU`nƒ eLÅ[d†¨‹ UeÒ“ c=Ák`u‹L†¨‹ uîG‹ö‡ LÃ Ã”ìv[nM::

እንደተገ–¨‹ S[Í እናትና አባት ልጆቻቸውን በጽናት አሳድገው' ›e}U[¨‹ KU`nƒ c=Å`c‹L†¨‹ "ÖÑv†¨‹ vKS•^†¨‹ ¨ÃU uVƒ eK}KÁ†¨‹ ተመራቂ ተማሪዎች በጽሁፎቻቸው ሀዘናቸውን ሲገልፁ በይዘት ትንተናው ታይቷል::

⇒ ሌሎች በሚለው የይዘት ምድብ ተማሪዎች ስሜታችንን ይገልፅልናል፣ ሃሳባችንን ያጎላልናል፣ አንዳች መልእክት ያስተላልፍልናል ያሉትን ከመፅሀፍ ቅዱስ ጥቅስ በቀጥታ uS¨‹cÉ! Ÿ}KÁ¿ NÃT•ƒ S”ðd© S´S‹a‹ e”˜ ¨ÃU ›´T‹ uS¨‹cÉ! ከሀገረሰባዊ አባባሎች የወሰዷቸው ጽሁፎች ሲታዩ ብ\l }eóU እንዳላቸው በዚህ ይዘት ስር ታይቷል::

›e}Á¾ƒ

ሰዎች በየዘመናቱ ብሶታቸውን፣ ደስታቸውን፣ ልፋታቸውን፣ ሀዘናቸውን፣ ምስጋናቸውን ወዘተ በተለያዩ ፅሁፎች ሲገልፁ ኖረዋል ነገም እንዲሁ$ uÓÉÓÇ LÃ êG‹ö‹ u›Ý ß` çG‹ö‹ (Caption) በመሳሰሉት ዛሬም እየገለፁ ’¨‹:: ¾ö„Ó^õ Ó`Ñ êG‹ö‹U ÃI”’‹ ተግባር ሲፈፅሙ ይታያሉ:: ስለዚህ አንድ ተመራቂ ተማሪ በማህበራዊ ኑሮው ውስጥ የታዘበውን ሁነት፣ በራሱ ላይ የደረሰበትን ገጠመኙ እንዲሁም ብሶቱን፣ ፍላጎቱን እምነቱን፣ ምክርን ወዘተ ለሌሎች ያስተላልፍበታልና፡-

- ⇒ êG‹ö‡ ƒ“”¡ “†¨‹ }wK¨‹ ƒŸ‹[ƒ vÃ’ðÒ†¨‹!
- ⇒ የአንድ ወቅት ትውስታን ይገልፃሉና እንደ አንድ መረጃነት u÷kSÖ‹!
- ⇒ የአንድን ተቋም ነባራዊ ሁኔታ በማሳየት ረገድ ድርሻቸው ከፍ ያለ ነውና ¾SS[mÁ SêHƒ ö„Ó^õ Ó`Ñ êG‹ö‹ }Ö“¡[¨‹ ÃkØK‹ ¾T›M ›e}Á¾ƒ ›K˜::

ª u፡ èG‹ö ‹

G‹c?" እንድሪስ:: «የግድግዳ ላይ ግጥሞች በባቲ ከተማ የይዘት ትንተና» ዲማፅ አዲስ አበባ የሁኒቨርስቲ:: ያልታተመ፣ 1992

H›\ ƒ ›u^:: #¾e' nM ewew u›Ç=e ›uv T[T›Á u?ƒ ¾Ã²ƒ ƒ"}"$ Ç=Tî ›Ç=e አበባ ዩኒቨርስቲ፣ ያልታተመ 995

ሊቀስልጣናት ኃ/ማሪያም ወርቅነት:: የስብከት ዘዴ፣ አዲስ አበባ፣ ትንሳኤ ማተሚያ É`Ïƒ' 19980

}cT Gw} T›"›?M:: Ÿd} w`H" }cT ¾›T`— S´Ñu nLƒ' ›Ç=e ›uv' ›`+e+¡ T}T›Á u?ƒ' 1951

¾›=ƒÄåÁ s"s Ø"ƒ" U`U` T°ŸM:: ›T`— S´Ñu nLƒ:: ›Ç=e ›uv "ÓÉ T}T›Á u?ƒ' 1989

ያለው እንዳወቀ:: የምርመር መሰረታዊ መርሆችና አተገባበር ' ›Ç=e ›uv' "ÓÉ T}T›Á É`Ïƒ' 2001

Å[Ë Ñw_:: #K¢}u? SUI^" ƒUI`ƒ ¢K?Ï uÇ=ýKAT S`H Ów` ¾T›cÖ‹ ›wÃ ¢`f‹ Ã²ƒ ƒ""::$ K›Ç=e ›uv ¿'›y`e+ ÉI[U[n ¾k[u Ø"ƒ:: ›Ç=e አበባ ዩኒቨርስቲ፣ ያልታተመ 1986

²]G‹" ›eó¨‹:: ¾e'-ፅሁፍ መሰረታዊያን ' ›Ç=e ›uv' "ÓÉ T}T›Á É`Ïƒ' 1992

ðnÅ ›²²:: ¾e'-nM SS]Á' ›Ç=e ›uv' ›="}`"i"M Ë`S"© ¾ÔMTf‹ ƒUI`ƒ S[ÇÍ }sU' 1991

ፋሲል ፈንታ:: «በየካቲት መጽሔት ላይ የወጡ ያነጋገር ለዛዎች ይዞታዊ ትንተና 1975-1982 ዲማፅ አዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ፣ ያልታተመ 1984

óc=" ²LKU:: #¾Snw` LÃ êG‹ö‹ uÔ"Å` Ÿ}T$ Ç=Tî ›Ç=e ›uv ¿'›y`e+' ያልታተመ 1997

David, Kumzle, (2008) 'Cartoon' Microsoft Encarta DVD, Redmond, WA: Microsoft Corpration 2009.

Horn, Maurica (2008) 'Comics' Microsoft Encarta DVD, Redmond, WA: Microsoft Corpration 2009.

Show, Harry, Dictionary of Literary Terms New York MC Graw Hill Company 1972

T ¨‹Ý

Ñê

`°e

UeÒ" ....

ምዕራፍ አንድ

መግቢያ 1

1.1 የጥናቱ አነሳሽ ምክንያት 1

1.2 የጥናቱ ዓላማ 1

1.3 የጥናቱ ጠቀሜታ 2

1.4 የጥናቱ ወሰን 2

1.5 የአጠናኑ ዘዴ 3

1.5.1 የመረጃ ምንጭ 3

1.5.2 የመረጃ አሰባሰብ ዘዴ 3

1.5.3 የመረጃ አተናተን 3

1.6 በጥናቱ ወቅት ያጋጠመ ችግርና መፍትሄ 4

1.6.1 ያጋጠመ ችግር 4

1.6.2 ለችግሩ የተወሰደ መፍትሄ 4

ምዕራፍ ሁለት

ክለሳ ድርሳን 5

2.1 ንድፈ ሀሳባዊ ጉዳዮች 5

2.1.1 Caption/አጭር ፅሑፍ 6

2.1.2 አስቂኝ ስዕሎች (cartoons) 6

2.1.3 የቀልድ ምስሎች (Comics) 7

2.1.4 የግድግዳ ላይ ፅሑፎች (graffiti) 7

2.2 ይዘት 9

2.2.1 የይዘት ምንነት 9

2.2.2 የይዘት ትንተና አገልግሎት 12

2.3. የቀደምት ጥናቶች ቅኝት 12

2.3.1 የዚህ ጥናትና የቀደምት ጥናት ተዛምዶ 14

2.3.1.1 በተመሳሳይነት ረገድ 14

2.3.1.2. በልዩነት ረገድ 14

U°^õ fe*f*

የመረጃዎች (Data) *f* ”}“

3.1 ሃይማኖታዊ ጉዳዮችን የሚያወሱ ጽሑፎች 15

3.1.1. K›UL¡ UeÒ“ Tp[w 15

3.1.2. በአምላክ መታመን 16

3.1.3. ›UL¡” SKS” 17

3.1.4. cu" 18

3.2. e’-UÓv`” ¾T›ÁSL¡~ ¾ö„Ó^õ Ó`Ñ îG‹ö‹ 19

3.2.1. c“Ã UÓv^ƒ 19
3.2.1.1. ƒ°Óeƒ 19
3.2.1.2. U¡` SeÖƒ 20
3.2.1.3. መንፈስ ጠንካራነት 21
3.2.2. እኩይ ምግባር 22
ScM†ƒ 22
3.3. TIu^© ÑcÇÄ‹” ¾T›Á’W‹ 23
3.3.1 u?}cw 23
3.3.1.1. እናት 24
3.3.1.2. ›vƒ 25
3.3.2. ትዝታ 26
3.4. K?KA‹ 27
3.4.1 ከመፅሀፍ ቅዱስ በቀጥታ የተወሰዱ ጥቅሶች 27
3.4.2. ŸS”ðd© S´S‹` ¾}¨cÆ 27
3.4.3. GÑ[cv© ›vvKA‹ 28
3.4.4. w\I }eó” ¾T›ð’ØI 29

U°^õ ›^ƒ

TÖnKÁ“ ›e}Á¾ƒ 30
አስተያዬት 31
ªu= êG‹ö‹
›v]